

Sveriges största tidning om nykterhet, alkohol och andra droger

accent

Nº4 2021

En tidning från
IOGT-NTO

Frida Boisen
"Jag gråter ofta
när jag skriver,
men jag tror på
att berätta."

Uppgörelsen

Bluff om **cannabisolja** • Tema: **Demokrati i rörelse** •
UNF fixade **drömkåken** • Så vill Lucas Nilsson **utveckla**
IOGT-NTO • Hästarna är **Emelie Nilssons terapi**

PLUS
Fyra fick finaste
medaljen

Visste du att du kan **lyssna** på reportage och intervjuer från Accent?

accentpodden

Finns där du hittar dina podcasts eller på accentmagasin.se/podcast

Innehåll #4 2021

38

Foto: Johan Günsäus

"Jag tror att jag har världens största samling."

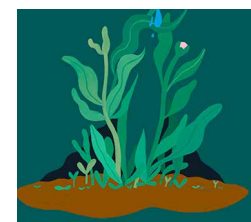

Illustration: Nathalie Ruejas Jonson

20 Mänskliga möten får demokratin att växa och utvecklas.

"Hästarna är min medicin"

säger Emelie Nilsson, föreningen Funktionsrätt
Sid 30

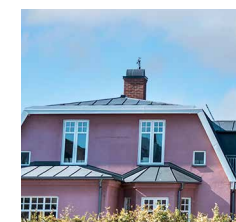

Foto: Sofia Beijer

44 Rosa villan i Jönköping – en dröm som förverkligats av unga UNF:are.

Ledare

4 **Digitalt** på gott och ont.

Politik

6 **Gårdsförsäljning** "De spelar roulett med folkhälsan."

8 **Alkoholstopp före och efter operation** Stora skillnader mellan regionerna.

Forskning

16 **Bo nära bar** ökar risken för att bli alkoholberoende.

18 **Tolvstegsbehandling** är effektivt för att bli helnykter.

19 **Forskaren Jukka Törrönen** forskar om ungas hälsa.

I rörelse

34 **Hälsovind i EU** kan gynna folkhälsan säger Emil Justin, IOGT-NTO-rörelsen.

38 **Medlemmen Sture Lövgren** skapade årets kongresspin.

39 **Wendelsbergs teaterlever** hyllar Povel Ramels visskatt.

Reportage

10 **Frida Boisen** aktuell med ny bok om uppväxten med alkohol och våld.

20 **Tema** Fyra medlemmar om demokrati.

30 **Hästarna** är Emelie Nilssons terapi.

40 **Kongress 2021** Ordföranden Lucas Nilsson svarar på medlemmarnas frågor.

44 **Rosa villan** Så fixade UNF:arna drömkåken.

Ordföranden

50 **Lucas Nilsson** Alkoholkulturen under nedmontering.

"Sillvik är mitt smultronställe. Här får jag ro."

Caroline Gustavsson
Sid 36

Digitalt på gott och ont

Det största pluset med digitala möten är förstås att det överhuvudtaget varit möjligt att mötas och genomföra aktiviteter. Inte bara pandemier, utan även andra sjukdomar, oväder och hinder för tåg-, bil- och flygtrafik uppstår ju emellanåt. Sommarens kongresser i IOGT-NTO-rörelsen kunde genomföras tack vare tekniken. Det enda alternativet hade varit att skjuta upp dem, vilket inneburit att viktiga beslut hade blivit fördröjda och utvecklingen sinkats.

Fler medlemmar hade också chans att lyssna på diskussioner och förhandlingar, ställa frågor och lägga förslag, samt delta i sociala aktiviteter, som konsert med Nanne Grönvall, föreläsningar och morgongympa. Och detta gäller för hela rörelsen. För trots restriktioner har det ändå hänt en hel del under pandemin. Distrikt och föreningar har utvecklat digital verksamhet och mötesplatser. En del saker blev till och med bättre och gav fler möjlighet att delta.

Nackdelarna har vi också känt av. Det mänskliga mötet tappar helt klart en del digitalt. Speciellt på små skärmar, med dåligt ljud och avsaknad av kamera. Det digitala verktyget som användes under kongressen innebar slutna omröstningar,

beslutsprocesser blev utdragna och den alldeles speciella känslan i en kongress uteblev. Nu är inte alla analyser och konsekvenser gjorda. Men många har redan sagt sig (ibland lite förvånat) vara positiva till att ta med sig de digitala lärdomarna vi gjort under pandemin in i framtiden. För att få ut det bästa av det mesta behöver vi både och – både fysiska samlingar och digitala verktyg.

Ulrica Ambjörn
chefredaktör

”För att få ut det bästa av det mesta behöver vi både och – både fysiska samlingar och digitala verktyg.”

Ulrica väljer

Bra att covid-restriktionerna lättar och vi kan leva ett socialare liv. Sorgligt att det sannolikt innebär att alkoholväldet ute på gatorna åter ökar.

Cannabis-bolaget Aureum påstår felaktigt att ett svenskt statligt bolag nu tillverkar cannabisolja. Kolla fakta!

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning: 13 september
Nästa nummer: 3 december

Ulrica Ambjörn
Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51
ulrica.ambjorn@iogt.se

Eva Ekeröth
Reporter
073-372 62 50
eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren
Reporter
073-372 62 53
jens.wingren@iogt.se

Layout och produktion
Spektra

Omslag
Frida Boisen
Foto: Viktor Gårdsäter

Bildbehandling
Fernando Medina/Spektra

Adress Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm
Mejl accent@iogt.se
Webbplats www.accentmagasin.se
IOGT-NTO:s förbundskansli
Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se
Annonsbokning accent@iogt.se
Tryck Stibo, Katrineholm.
Obeställt material Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder, samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material.
Lagring Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.
ISSN 0345-0406.
Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Adressändring
medlemsservice@iogt.se
08-672 60 38

Prenumeration
08-672 60 38
prenumeration@iogt.se
295 kr/år

SVERIGES TIDSKRIFTER

Röster

”Varför är nykterhetsrörelsen så tyst?”

Sedan några år tillbaka pågår en allt aggressivare debatt om den grova kriminaliteten, med skjutningar, övergrepp, utpressning och bedrägerier. Politiker tävlar om att kräva allt hårdare straff och allmänt hårdare tag. Samtidigt vet man inte hur man skall bära sig åt för att förhindra nyrekrytering till de kriminella gängen. Det är svårt att se något slut på den dystra utvecklingen, trots att allt flera poliser jobbar frenetiskt med att utreda brotten.

Polisens ledning är å sin sida väldigt tydliga med att det som i allt väsentligt driver gängkriminaliteten är narkotikahandlingen. Det är den som är gängens i särklass viktigaste inkomstkälla. Man är också tydlig med att alkohol är inblandad i de allra flesta våldsbrott och övergrepp, såväl vad gäller förövare som offer.

I ett sådant här läge borde det vara tämligen självklart att det bästa sättet att få kontroll över situationen är att dramatiskt minska efterfrågan på de berusande medlen.

Här borde enligt min mening nykterhetsrörelsen ha en mycket viktig uppgift att fylla. Men vi ser inget av detta i den allmänna debatten. Detta beror möjligen på att vi medlemmar under lång tid fått oss itutat att vi inte får vara moralister. Det är helt okej att tåla medan vi ser människor dricka alkohol i olika former och även använder andra partydroger. Det hör ju till den personliga friheten att få berusa sig, eller hur?

Foto: istockphoto

Det är dags för nykterhetsrörelsen att bli tuffare enligt skribenten.

Men frihet för vem? Det är inte den redan utslagne missbrukaren som är den egentliga drivkraften i narkotikahandeln. Polisen har ju på senare tid uppdragat att åtskilliga ”skötsamma” svenssons och representanter för ”det vackra folket” står på narkotikahandlarnas inköpslistor. Och attityden till att dricka alkohol har med tiden blivit allt slappare och är nu ett slags ”normalt uppförande”. Många anser sig inte kunna slappna av eller ha roligt utan alkohol.

Nej, nu är det dags för nykterhetsrörelsen att ändra sitt angreppssätt. Vi måste faktiskt återgå till det synsätt som gällde vid den moderna nykterhetsrörelsens genombrott för snart 200 år sedan. Kalla det gärna för moralism. Men om vårt samhälle verkligen ska kunna bryta vägen mot avgrunden måste allmänhetens attityder till alkohol och andra droger ändras. Det är absolut inte okej att berusa sig och därmed medverka till den negativa utvecklingen. Tvärtom är det så att alla

som tar sig en sup eller ”snortar” ska känna ett stygn av skam i samvetet. Även om de är i sin lagliga rätt att få bära sig illa åt.

Om nykterhetsrörelsen inte vågar stå upp för dessa grundläggande värderingar kan man ifrågasätta dess existensberättigande. Det räcker inte med att samlas till medlemsträffar och ha trevligt med olika sidoaktiviteter. Att kämpa mot företeelser som gårdsförsäljning och alkoholreklam är visserligen bra, men det påverkar inte allmänhetens attityder.

Säkert kommer en tuffare linje att vara oerhört provocerande för alla dem som anser sig fullt kapabla att hantera sin situation. Men den debatten måste vi våga ta. Detta kan bli grunden till att nykterhetsrörelsen åter blir en verklig folkrörelse att räkna med.

Kent Alm
Mångårig medlem i IOGT-NTO, Tempelriddareorden och MHF

Skriv till oss!
accent@iogt.se eller
Box 12825, 112 97
Stockholm

Ur flödet

På Systembolagets rapport-släpp lyfts det märkliga med att vårdpersonal tycker det är svårt att prata om alkohol, eftersom det kan ses som moraliserande. Alla vet väl att alkohol inte är någon hälsodryck?
@ElinLudis
Elin Lundgren

”87 procent av narkotikaköparna på Darknet har svensk bakgrund, det är en överrepresentation.”

Katharina Tollin, utredare på BRÅ.

Mest läst i maj på accentmagasin.se

- 1 **Johar Bendjelloul om sin bror: Han är fortfarande med mig**
- 2 **Ändrad ståndpunkt om sprutbyte – rädda liv viktigast**
- 3 **Tolvstegsbehandling effektivt för helnykterhet**
- 4 **Alkohol minskar chansen att bli gravid**
- 5 **Experter vill vara med och påverka ANDTS-strategi**
- 6 **Opiumhandeln i talibanernas händer**
- 7 **Fejkade annonser på Aureums nyhetssajt**
- 8 **Louise Erixons beslut om alkoholcatering får allvarlig kritik**
- 9 **Han leder IOGT-NTO:s nya förbundsstyrelse**
- 10 **Thailand satsar på cannabisturism**

(Perioden 1 juni–8 september)

Gör din röst hörd!

Skriv till: accent@iogt.se

”Roulett med alkoholpolitiken”

Gårdsförsäljning kan införas utan att alkoholmonopolet hotas hävdar utredaren Elisabeth Nilsson. Omöjligt menar kritikerna.

TEXT Eva Ekeröth

Gårdsförsäljning Sannolikt kommer ett förslag om gårdsförsäljning att läggas under hösten.

– Vi tror att de förslag vi tänker lägga går igenom en prövning av EU-domstolen. Om inte så bedömer vi att det går att gå tillbaka till de regler vi har idag, säger Elisabeth Nilsson vid ett seminarium anordnat av Alkoholpolitiskt forum.

Att låta andra sälja alkohol kan äventyra Systembolagets monopol. Men Elisabeth Nilsson tror att det går att förena gårdsförsäljning med monopolet.

Joakim Sundbom, advokat och expert på EU- och konkurrensrätt, håller inte med.

– Alkoholpolitiken ska vara systematisk och sammanhängande, inte ha undantag som utestänger utländska producenter, säger han.

Han anser också att gårdsförsäljning skulle bryta upp principen att privata vinstintressen ska hållas borta från alko-

”Som utredare bör man inte provocera fram en prövning i EU-rätten.”

Håkan Kjellsson, jurist

holförsäljning, och att det skulle göra det svårt att ”backa bandet”.

– Bryter man upp den principen blir det svårt att försvara monopolet.

Fredrik Sandström, sakkunnig på departementet, lovar att det EU-rättsliga ska redas ut.

– Vi ska ta reda på vad konsekvensen blir om Sveriges regler inte bedöms hålla, säger han.

Peter Allebeck, professor i socialmedicin, som deltog i seminariet undrade: Vilken är den goda karamell som innefattar försäljning, men inte är detaljhandel?

– Kopplat till gårdsförsäljningen är det tänkt att det ska ske någon form av aktivitet, till exempel en rundvandring på produktionsområdet, säger Fredrik Sandström.

Joakim Sundbom tror inte, till skillnad från utredaren, att en rundvandring kopplad till besöket gör någon skillnad.

– Det är svårt att hävda att det inte är detaljhandel, även om man kopplar det till en rundvandring.

Håkan Kjellsson, tidigare förbunds-jurist på IOGT-NTO och expert i den förra utredningen av gårdsförsäljning, deltog också i mötet.

– Det är häpnadsväckande att de tänker lägga ett förslag som de räknar med kommer att prövas av EU-rätten. Som utredare bör man inte provocera fram en prövning i EU-rätten. Att med berätt mod riskera monopolet är att spela roulett med alkoholpolitiken, säger han till Accent efteråt.

Att använda Finland och deras producentförsäljning som exempel tycker han är befängt.

– Den fanns ju vid EU-inträdet och består av frukt- och bärviner som varken tillverkas eller konsumeras någon annanstans än i Finland. Svenskt vin är ingen klassisk produkt, det förekom ingen direktförsäljning vid EU-inträdet och det finns konkurrenter i andra EU-länder.

Fakta

Utredningen ska

► Undersöka EU-rättsligt om gårdsförsäljning kan införas utan att hota detaljhandelsmonopolet.

► Bedöma om det går att begränsa försäljningen till landsbygd, enbart för svenska producenter eller för hantverksmässig produktion.

► Bedöma om försäljningen behöver knytas till produktionsstället och om det är nödvändigt att även tillåta internetförsäljning.

► Lämna förslag på former för tillsyn, öppettider och prissättning.

► Analysera vilka kommersiella effekter som kan förväntas.

► Analysera vilka folkhälsokonsekvenser som införande kan föranleda.

► Uppdraget ska redovisas senast den 7 december 2021.

Elisabeth Nilsson

Foto: Pressbild

Insats mot elsparkcyklister

Göteborg Polisen i Göteborg ökar kontrollen av elsparkcyklister på väg hem från krogen.

– Inriktningen blir på folk som tar sig hem från krogen, för att få ner olycksstatistiken när de kör med alkohol i kroppen, säger Martin Petersson, på Göteborgs trafikpolis, till GP.

Ulrica Ambjörn

Foto: Istockphoto

Peter Moilanen

Foto: Nathalie C. Andersson

Regeringsförslag fällt

ANDTS Riksdagen röstade ner regeringens förslag till ny ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, dopning, tobak, spel). Kristdemokraterna och Vänsterpartiet har varit drivande i att fälla förslaget, men kritik har kommit från flera håll. Även Peter Moilanen, chef för Narkotikapolitiskt center, NPC, är kritisk.

– Förslaget innehöll allt för många ”ska överväga”, säger han.

Regeringen lovar i stället att den svenska narkotikapolitiken ska utredas, bland annat effekterna av påföljderna i narkotikastrafflagen. Dock ska inte kriminaliseringen av eget bruk ingå, vilket har väckt kritik från såväl Peter Moilanen, som Folkhälsomyndigheten och många andra.

Eva Ekeröth

”Ingen tycker väl att den som är beroende ska hamna i fängelse eller få böter.”

Stig Erik Sørheim, på norska Actis, om de lättnader i narkotikapolitiken som beslutades samtidigt som Stortinget sa nej till avkriminalisering.

Byter tobak mot cannabis

Tobaksindustrin British American Tobacco, Storbritanniens största tobaksföretag, har sagt att de vill röra sig bort från sin gamla produkt och istället satsa på cannabis. Nu vill de accelerera omvandlingen och har investerat i ett kanadensiskt cannabisföretag rapporterar BBC.

Jens Wingren

Kräver minimipriser

England Förra året noterades den högsta alkoholdödligheten i England sedan mätningarna startade 2001. Anledningen tros vara oron som pandemin fört med sig. Nu anser Alcohol Health Alliance att England måste följa Skottland och Wales, som med gott resultat infört minimipriser på alkohol.

Jens Wingren

Slutar med opioider

Läkemedel Läkemedelsjätten Johnson & Johnson slipper rättegång, men kommer att betala 263 miljoner dollar (ungefär 2,4 miljarder svenska kronor), och sluta tillverka opioidläkemedel, i en jämkning med delstaten New York. Rättegången skulle utrett företagets eventuella skuld i den amerikanska opioidkrisen. Det rapporterar Reuters.

Jens Wingren

Foto: Pixnio

Stora skillnader mellan regionerna

Enligt regionernas information på 1177 har alla infört alkoholstopp inför planerade operationer. Men det stämmer inte visar Accents enkät.

Alkoholstopp Hösten 2016 införde Akademiska sjukhuset i Uppsala alkoholstopp inför planerade operationer på ortopedkliniken. Flera sjukhus och regioner följde efter. På 1177 uppger i dag samtliga regioner att patienter inte bör dricka alkohol fyra veckor före respektive efter operation. Men alla söker inte på 1177 innan de ska opereras. Därför är det viktigt med personlig information.

I en majoritet av regionerna verkar det fungera, endast 2 av de 19 regioner som svarat på Accents enkät uppger att de

inte infört alkoholstopp. Men rutinerna skiljer sig åt, till och med mellan sjukhusen i samma region.

Minsta insats är att patienten får en broschyr om levnadsvanornas inverkan. Där finns även information om vart den som har svårt att avstå alkohol kan vända sig.

De mer ambitiösa har som rutin att remitterande enhet, ofta vårdcentralen, ska ta upp frågan med patienten redan när remiss skickas i väg. Sedan informeras patienten ännu en gång vid det förberedande besöket. Vissa har också information i väntrummen.

Eva Ekeröth

➔ På [accentmagasin.se/operation](https://www.accentmagasin.se/operation) kan du se vad din region svarat.

Thailand satsar på cannabisurism

Medicinsk cannabis När Thailand legaliserade medicinsk cannabis 2018 var de först i Sydostasien och bröt en trend av mycket restriktiv narkotikapolitik. Nu hoppas man kunna attrahera välbärgade utländska turister som vill dra nytta

av mer liberala cannabislagar och få behandling med cannabisläkemedel rapporterar Bangkok Post. Eftersom inga andra länder i Asien ännu har öppnat för medicinsk cannabis skulle turister från övriga Asien kunna bli en stor marknad. Det

tror åtminstone Jacky Ong, som driver det digitala eventet Cannabis Investment Summit World. Thailandska reseföretag ligger i startgroparna för att utveckla denna typ av turism.

Jens Wingren

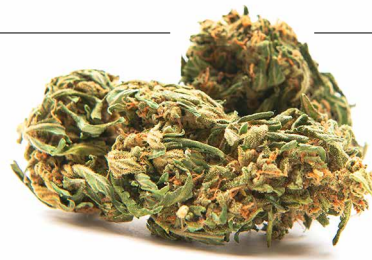

Foto: Istockphoto

Bluffar om cannabisolja

Aureum Life Cannabisbolaget påstår i ett pressmeddelande att Sverige nu har världens första statliga tillverkning av cannabisolja. Det vidarebefordrades av TT. Elisabeth Wesselson, kommunikationsdirektör på Apotek Produktion och Laboratorier, APL, säger att det är beklagligt:

– Dels för att de påstår att vi tillverkar cannabisoljan, och dels för att det i pressmeddelandet är väldigt otydligt vad APL egentligen gör rörande cannabisoljorna. Det vi gör är att vi köper in cannabisoljorna från leverantörer och bereder till rätt dos enligt recept, säger hon till Accent.

Jens Wingren

5500

danskar har fått cannabis på recept sedan försöket med medicinsk cannabis inleddes 2018. Trots kritik väljer folketinget att förlänga försöket fyra år till.

Jens Wingren

Foto: Istockphoto

Talibaner lovar opiumstopp

Narkotika Enligt en talesperson för talibanerna kommer Afghanistan att sluta producera narkotika. Analytiker anser dock att talibanernas utfästelser på olika områden är ämnade att säkra västerländskt stöd för det nya afghanska styret. Oavsett hur talibanerna gör så kommer deras val att påverka den globala narkotikahandeln och framför allt priserna på heroin.

Jens Wingren

KOMMENTAR

Eva Ekeröth
Reporter

Alkoholromantiken frodas efter dom

Ganska precis en vecka tog det, sedan var de här, de förföriska annonserna med vinflaskor så väl kylda att de var täckta av kondens, och upphållt vin i glasen intill. Vinannonser med slott, havskräftor och Måns Zelmerlöw har också syntts i dagspressen. Vad var det som hände? Jo, patent- och marknadsöverdom-

”En vecka tog det innan de var här, annonserna med vinflaskor täckta av kondens, och vin i glasen intill.”

stolen friade i våras Mackmyras whisky-reklam för överträdelse av bildregeln. Domstolen ansåg nämligen att regeln strider mot EU-rätten.

Det är en märklig bedömning. Flera andra länder har liknande regler, till exempel Frankrike.

Bildregeln skyddade oss mot påträngande reklam. Annonser fick endast visa själva varan eller de råvaror som ingår, enstaka förpackningar, företagets varumärke eller liknande. Alltså inga människor, ingen mat och inga vackra naturbilder.

De anmälda annonserna från Mackmyra visade deras produkter i olika miljöer; på en bardisk, i naturen och vid havet. De fälldes av Stockholms tingsrätt för otillbörligt användande av bilderna i sociala medier. Mackmyra överklagade och patent- och marknadsöverdomstolen friade för brottet mot bildregeln. Fyra av de sex annonserna fälldes ändå på grund av en annan regel i alkohollagen, den så kallade måttfullhetsregeln, som domstolen bedömde var förenlig med EU-rätten.

Konsumentombudsmannen, ko, överklagade friandet och nu ska frågan avgöras i Högsta domstolen. Förr var Sverige förskonat från alkoholreklam, men numera har vi den överallt. Håll tummarna för att en ny dom låter oss slippa den nya typen av reklam!

”Den viktigaste frågan är hur jag kan bryta cirkeln”

Frida Boisens förra bok handlade om relationen till mamman. I sin nya bok berättar hon om uppväxten hos pappan, om missbruk, våld och övergrepp.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Viktor Gårdsäter

”Jag hade mina gamla dagböcker kvar på vinden och började läsa dem. Då insåg jag att det finns en annan sida som jag inte orkat tänka på.”

13 år höll Frida Boisen hemligt hur hennes mamma dog. Sedan valde hon att berätta genom att skriva en bok om mamman och hur hon tog sitt liv på mors dag.

När Frida Boisens dotter läst boken ställde hon sin mamma till svars.

– Jag hade skrivit att jag förlåtit min pappa, men min dotter ifrågasatte hur jag kunde göra det efter allt han gjort mot min mamma och mig. Hon sa att antingen ljuger jag för henne eller så ljuger jag för mig själv.

Kanske hade dottern rätt?

– Jag hade mina gamla dagböcker kvar på vinden och började läsa dem. Då insåg jag att det fanns en annan sida som jag inte orkat tänka på. Men det var befriande och renande att gå igenom dagböckerna och ta reda på vem min pappa egentligen var. Det var dags att skriva en bok till.

Pappan lämnade familjen tidigt, men när Frida Boisen var fem år bestämde sig föräldrarna för att flytta ihop igen. Det höll tills hon var elva.

– När jag var liten var han en riktig Pippi-pappa, frånvarande, men en fantastisk charmör, rolig och snygg. Men han var inte van vid barn och tyckte nog det var jobbigt att flytta ihop med en femåring.

Pappan blev snabbt våldsam.

– Han slog så hårt han kunde, slog och slog, slutade inte. Jag lärde mig snabbt att

läsa hans signaler och att parera ilskan.

Efter skilsmässan reste sig aldrig Frida Boisens mamma.

– Min far var hennes stora kärlek, men samtidigt hennes olycka. Han var elak mot henne och förtryckte henne.

Ändå lyckades mamman ge Frida Boisen en trygg barndom.

– Hon var alltid stolt över mig när jag var liten. Hon peppade mig och sa att jag var duktig. När jag blev vuxen och fick egen familj blev hon personlighetsförändrad. Våldigt elak faktiskt. Inget jag gjorde dög.

Men under barndomen var mammas lägenhet i Västra Frölunda i Göteborg tryggheten.

– Där kände jag mig alltid trygg. Vi hade det tuft ekonomiskt, men jag uppfattade det inte så, mamma vände på slantarna. Men hon skämdes alltid för att jag var ett skilsmässobarn.

► FRIDA BOISEN

Yrke: Journalist, författare och föreläsare.

Ålder: 47 år. **Bor:** Stockholm. **Aktuell:**

Med boken *Du är inte längre min dotter*.

Tidigare böcker: *Berätta aldrig det här* (2020), *Digital passion – så vinner du med sociala medier* (2018), *Digital succé – så lyckas du med sociala medier* (2015).

► Musik är en viktig del i Frida Boisens liv.

Hemma hos pappa var det annorlunda.

– Han var hög chef i industrin och hade det gott ställt.

Pappan träffade snabbt en ny kvinna, från Tyskland. Plötsligt meddelade han att paret skulle flytta dit.

– Nästa gång vi träffades bodde de i Tyskland. Ganska tidigt fick jag träffa pappas nya släkt, och redan första gången vi sågs, när vi skulle kindpussas, körde en nära äldre släkting in sin tunga i min mun. Det var så äckligt. Vidrigt.

När Frida Boisen firade jul i Tyskland utsatte den äldre släktingen henne för övergrepp vid flera tillfällen.

– En del av mig ville berätta för pappa, men en annan del av mig ville inte förstöra julen för alla. Det var ju så sällan vi sågs.

Några månader senare berättade hon ändå för sin pappa.

– Han sa att jag måste ha inbillat mig. Hur kunde han säga så? Jag fattar inte. Så fruktansvärt, ett otroligt svek. Då vågade jag ju inte heller berätta för någon annan.

Som vuxen har Frida Boisen förstått att pappan nog mest tyckte att det var för jobbigt att ta tag i övergreppen. Det som hänt kunde ju ändå inte göras ogjort.

– Men jag funderar ju ändå över hur han kunde svika mig så många gånger?

Pappan och hans nya fru flyttade senare till Indonesien. Pappan tyckte att Frida Boisen skulle flytta med och ►

◀ I fåtöljen vid fönstret sitter Frida Boisen ofta och skriver.

”Jag gråter ofta när jag skriver, men jag tror i grunden på att berätta. Frågan nu är hur jag själv kan bli en bättre förälder.”

Det var inte bara pappan som var våldsam.

– Hans fru hade låtit göra en namnskylt till pappas skrivbord. Både hon och jag tyckte att den var jättefin, men pappa förlöjlade presenten. Den var ganska stor och tung, men hon kastade den i huvudet på pappa uppifrån trappan. Jag förstår att hon var frustrerad, men så kan man ju inte göra.

Anledningen till att Frida Boisen stannade kvar i kaoset var skolan.

– Skolan var min trygghet. Jag hade fått huvudrollen i en musikal vi skulle spela. Jag spelade en misshandlad kvinna och i publiken satt pappas fru med bruten arm. Hur sjukt är inte det?

Då kände sig Frida Boisen som medbrottsling. I dag vet hon att hon var ett brottsoffer.

– Jag har hört och sett allt och det skedde i mitt hem.

Hon tycker att det är jobbigt att skriva om sina trauman.

– Jag gråter ofta när jag skriver, men jag tror i grunden på att berätta. Den viktigaste frågan nu är hur jag själv kan bli en bättre förälder och bryta cirkeln. Vi imiterar ju våra föräldrar väldigt mycket. När jag tänker på pappa så hade han alltid så bråttom och jobbade så mycket.

Där är de väldigt lika inser hon.

– Jag har alltid haft minst två jobb.

Varför bara vara chefredaktör när man kan vara ute och föreläsa samtidigt? Jag borde bli bättre på att andas och vara mer närvarande.

Trots att Frida Boisen blivit sviken många gånger under sin uppväxt gillar hon människor.

– Jag tycker väldigt mycket om människor och är nyfiken på dem.

Däremot har jag ständigt en beredskap för katastrofer, vilket samtidigt gör mig mer orädd. Jag är van att hantera våld och elakheter. I tv-programmet Trolljägarna där vi söker upp nättroll och konfronterar dem kan det bli hotfullt ibland. Jag blir väldigt pragmatisk i sådana situationer och upplevs kanske kylig.

När boken är färdig har hon tänkt att hon ska ta det lugnare och ägna sig mer åt familjen och att vara tonårsförälder.

– Man måste inte överprestera för att duga, konstaterar Frida Boisen. ✖

ALKOHOL OCH VÅLD I NÄRA RELATIONER

► **Våld i nära relationer** är ofta ett mönster av handlingar, allt ifrån subtila handlingar till grova brott. Konkret allt ifrån att bli förlöjligen till att utsättas för våldtäkt eller allvarliga hot. Ofta kombinationer av fysiskt, sexuellt och psykiskt våld.

► **Våld i nära relationer** drabbar både kvinnor och män. Men kvinnor drabbas oftare av upprepat och grövre våld. Förövaren är i majoriteten av fallen man.

► **Många barn upplever** våld i sin familj. Enligt Brottsförebyggande rådet, Brå, lever cirka 150 000 barn i Sverige tillsammans med en förälder som blivit misshandlad av den andra föräldern.

► **Drygt 20 procent** av alla barn i Sverige, upp till 430 000 barn, har någon gång under uppväxten haft minst en förälder med alkoholproblem. Det är vart femte barn.

► **Alkohol kan öka risken** för våld i nära relationer.

Källa: Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, CAN.

efter viss vända beslutade hon sig för att göra det.

– I Indonesien levde vi lyxliv. Det var en fantastiskt fin fasad med tjänstefolk och privatchaufför, men innanför var det ruttet och farligt. Och framför allt mycket alkohol. Där såg jag för första gången en bag-in-box. Pappa var så nöjd. Man kunde ta sig ett glas när som helst.

Den nya frun hade ingen lycklig tid i Indonesien.

– Hon mätte så dåligt. Som medföljande fick hon inget arbetstillstånd. Hon älskade egentligen sitt jobb. Hon jobbade

med mode och sålde kläder. Med huset fullt av tjänstefolk fanns ju inget att göra, så hon satt där och väntade på att pappa skulle komma hem. Det lät kanske som en dröm, men det var ju inte det hon drömde om.

Pappan och hans fru drack varje dag.

– Ett eller två glas whisky när han kom hem. Till maten blev det flera glas vin och efter middagen ytterligare något glas. Så var det varje kväll och jag tror att det var därför det blev så våldsamt.

Alkoholen hade funnits med hela tiden, men i Indonesien eskalerade drickandet.

– Han har nog alltid druckit, men det var inget jag tänkte på som barn. Däremot minns jag att en kompis vid något tillfälle påpekade att min pappa var full.

I Indonesien fanns inga krav på att han skulle hålla sig nykter.

– Han hade ju privatchaufför så han behövde aldrig köra själv. Och på jobbet fanns ju ingen chef som kontrollerade honom eftersom han själv var högsta chef.

Jobbet tror dock Frida Boisen inte att han misskötte.

– Han har alltid jobbat fruktansvärt

mycket och dedikerat. Det gjorde det ju inte lättare för pappans fru som satt hemma och väntade. Väggarna var väldigt tunna och jag kunde höra deras gräl och slagsmål.

En kväll efter ett gräl kom pappan och sa att hans fru hade råkat ramla.

– Hon var helt sönderslagen och kunde inte öppna ena ögat. Ena armen var bruten. Då skämdes jag så fruktansvärt för min pappa och sa till henne att hon måste lämna honom. Jag undrade om vi skulle överleva, jag tänkte att någon kommer att dö.

Bo nära bar ökar risk för beroende

Risken att hamna i beroende ökar om man bor nära en bar, nattklubb eller ett Systembolag, särskilt för franskilda män.

TEXT Eva Ekeroth

Alkohol Den som lever i en omgivning med krav på att hålla sig nykter blir inte så lätt beroende, trots eventuell ärftlig belastning. Att leva i en relation, kanske med små barn i familjen, ställer till exempel högre krav på nykterhet än om man bor ensam.

– Vi visste sedan tidigare att ensamstående har en ökad risk att diagnostiseras med alkoholbrukssyndrom. Nu ville vi se om risken påverkades av om man har ett utskänkningsställe eller Systembolag i sitt bostadsområde, säger Sara Larsson Lönn, statistiker vid Centrum för primärvårdsforskning, Lunds universitet, och en av forskarna bakom studien.

Och resultatet visade att risken ökade.

– Risken att ha lättillgänglig alkohol där man bor inte bara adderades till risken att vara ensamstående eller ha en hög risk i familjen. I stället ökade risken mycket mer än summan av de båda.

”Det verkar vara kvinnor som drabbas av ökad risk av att bo nära ett Systembolag.”

Sara Larsson Lönn, forskare

Alla reagerar dock inte likadant.

– Särskilt franskilda män påverkas av att ha nära till en bar eller nattklubb, mer än för dem som är ensamstående av andra skäl. Risken för kvinnor ökar också, men inte lika mycket.

En annan skillnad är hur risken påverkas av att ha ett Systembolag i området.

– Där är riskökningen inte alls lika tydlig, men det verkar vara kvinnor som får en ökad risk av att bo nära ett Systembolag.

Beror det på genetiska skillnader eller kulturella?

– Det kan jag inte svara på. Delvis är det olika gener inblandade i utvecklingen av beroende. När vi tittat på alkohol har vi sett att könsskillnaderna för vägen till beroende är större än jag trott, men det är säkert andra faktorer inblandade också. Det här är bara en pusselbit bland många.

Sara Larsson Lönn säger också att det också kan vara så att vissa väljer att flytta till områden med stor tillgång på alkohol.

– Men vi har inte kunnat se att det skulle spela någon avgörande roll för resultatet.

Så vilken nytta kan man ha av den här kunskapen? Man kan väl knappast säga till någon att de borde flytta till ett annat område nu när de skiljt sig?

– Nej, men vi kan använda kunskapen för att förstå mekanismer, och kanske för att ta fram mer anpassade råd. Och resultaten stöder tanken bakom att vi har ett Systembolag.

Hon påpekar också att resultaten gäller på gruppnivå.

– Det finns gifta kvinnor i områden långt från Systembolag och barer som ändå dricker för mycket och tvärtom klarar sig en del män fint, även efter skilsmässa och med flera barer i området.

Fakta

► Risken för beroende är större för den som bor nära alkohol. Störst är risken för ensamstående, dubbelt så stor för franskilda som förblir ogifta.

► Män påverkas mer än kvinnor av att bo nära en bar eller liknande, men påverkas inte av att ha ett Systembolag nära.

► Kvinnor påverkas också, men inte lika mycket. Kvinnor med en problematisk familjehistoria påverkades mer av att bo nära serveringställe, ogifta av närhet till Systembolag, franskilda av båda.

Sara Larsson Lönn

Foto: Privat

Islands unga dricker mindre

Covid-19 En isländsk studie visar att unga islänningar, 13–18 år, har minskat sitt drickande under pandemin. Samtidigt uppvisar de fler depressiva symptom och sämre mental hälsa. Forskarna tror att det beror på att unga varit mer isolerade under pandemin, vilket kan ha skyddat dem från alkohol, men samtidigt bidragit till att de mår sämre.

Jens Wingren

Foto: iStockphoto

Foto: iStockphoto

Mer missbruk bland homo- och bisexuella

Riskgrupp Det är vanligare att homo- och bisexuella riskkonsumerar alkohol. Enligt BBC dricker en tredjedel mer än 14 glas i veckan. Särskilt utsatta var de som dessutom tillhörde en etnisk minoritet. En ny kanadensisk studie visar också att deprimerade unga oftare använder cannabis, men att detta samband var fem gånger starkare bland homo- och bisexuella än bland de heterosexuella ungdomarna.

Jens Wingren

93000

amerikaner dog av överdos 2020. En ökning med 30 procent jämfört med året före enligt nya siffror från den amerikanska folkhälsomyndigheten CDC.

Tolvsteg bra för helnykterhet

En ny studie stärker det vetenskapliga stödet för tolvstegsmetoden.

Vård Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, har granskat en brittisk översiktsstudie om tolvstegsbehandling. Utvärderingen drar slutsatsen att tolvstegsbehandling har bra effekt mot skadligt alkoholbruk och beroende.

För att uppnå kontinuerlig nykterhet var behandlingen något mer effektiv än de andra behandlingar som togs upp i översikten, det vill säga kognitiv beteendeterapi, KBT, och motivationshöjande behandling, MET. I övrigt presterade de tre terapiformerna relativt lika.

Kontinuerlig nykterhet innebär att patienterna helt avstår från alkohol, något som är ett stort fokus inom just tolvstegsbehandling. Att räkna sina nyktra dagar är en grundpelare i metoden.

–Det kanske är därför tolvstegsmetoden sticker ut. För de flesta patienter är det huvudsakliga hur vardagen ser ut, och hur man lyckas förhålla sig till alkohol på sikt. Med en kontinuerlig nykterhet får kroppen chans att återhämta sig, men det är absolut inte den enda relevanta punkten att bedöma, säger Joar Guterstam, specialistläkare inom psykiatri och beroendemedicin, och en av dem som granskat den brittiska översiktsstudien.

SBU anser att den brittiska översikten styrker det vetenskapliga underlaget för tolvstegsbehandling mot alkoholberoende.

–Översikten styrker att behandlingen bör finnas med i behandlingsutbudet vid alkoholberoende. Det har en plats där, men det är svårt att säga att tolvstegsbehandling bör rekommenderas framför andra insatser. Då måste man väga in fler faktorer.

–Om det nästan är lika effektivt med fem korta motiverande möten som med en månadslång insats så kommer man att välja det enklare. Den långa insatsen stänger ute de som inte kan åka bort en månad för behandling, säger Joar Guterstam.

Jens Wingren

Joar Guterstam, specialistläkare, har varit med och granskat den brittiska studien.

Foto: Erika Ljung, The creative experience

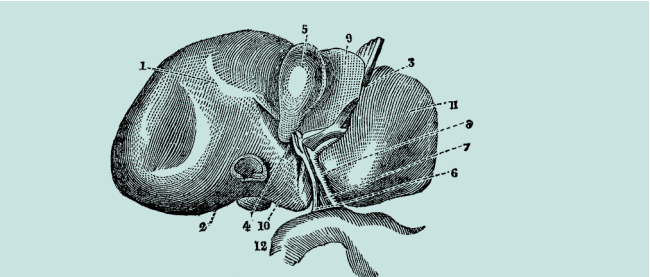

Foto: Istockphotos

Leversjukdomar ökar

USA Pandemin har påverkat människors alkoholkonsumtion olika. I vissa länder har konsumtionen minskat, medan den på andra håll ökat. Nu rapporterar NBC News att antalet amerikanska patienter med allvarlig alkoholrelaterad leversjukdom ökat drastiskt den senaste tiden. Den typiska patienten är en kvinna i 35-årsåldern.

Jens Wingren

Foto: Istockphoto

Färre recept på lugnande

Beroende Förskrivningen av beroendeframkallande sömn- och lugnande läkemedel har minskat. Däremot har antihistaminer och melatonin ökat. Det framgår av en rapport från Läkemedelsverket. Det är positivt, men långtidssäkerheten för melatonin är inte känd, och det finns risk för bland annat hjärtrytmrubbningar med antihistaminer enligt Läkemedelsverket.

Eva Ekeroth

Skriva kan minska ångest

Anhöriga Många som förlorat anhöriga på grund av missbruk upplever skuld känslor, oro, ångest och sorg under många år. I ett forskningsprojekt i Wales fick efterlevande prova att lindra sin ångest genom skrivuppgifter på olika teman. För hälften av deltagarna fungerade det och ångesten minskade. Varför det inte lyckades för de övriga kan inte forskarna förklara.

Eva Ekeroth

Foto: Istockphoto

”Drickandets position har förändrats. Det är inte så viktigt längre”

Forskaren Jukka Törrönen

Vad jobbar du med just nu?

–Jag har två projekt på gång. I det första samlar vi självbiografiska berättelser om beroende och hur det utvecklas hos olika personer. Det andra projektet gäller ungdomars hälsa. Samtidigt som unga började dricka mindre ökade den psykiska ohälsan. För att förstå varför har vi tittat på hälsodata och kompletterat med intervjuer.

Har ni någon tanke om vad sambandet kan bero på?

– Vår hypotes är att det är relaterat till ökad stress och ångest, samt ökade prestationskrav. Det verkar också finnas en koppling till sociala medier som ger möjlighet till socialt umgänge på annat sätt än tidigare. Drickandets position har förändrats. Det är inte så viktigt längre.

Vad gör du när du inte jobbar?

–När jag var ung tävlade jag i längdskidor, men nu åker jag knappast alls längre. På senare år har jag dock lärt mig åka telemark. Annars springer jag mycket, fyra-sju gånger i veckan. Jag gillar att läsa skönlitteratur och att göra saker med familjen. Jag har en son som är sex år. Det ger en bra balans till jobbet. Annars hade jag nog jobbat mycket mer. Nu får det räcka med åtta timmar om dagen.

Text: Eva Ekeroth Foto: Anna Simonsson

Jukka Törrönen, professor vid institutionen för folkhälsovetenskap, Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning, SORAD, Stockholms universitet. Kommer från Helsingfors. Tilldelades CAN:s drogforskningspris 2018.

Demokrati i rörelse

Demokrati hör, tillsammans med solidaritet och nykterhet, till IOGT-NTO:s grundsatser. Men vad betyder demokrati för IOGT-NTO – och vad betyder IOGT-NTO för demokratin?

TEXT Eva Ekeröth och Jens Wingren ILLUSTRATION Nathalie Ruejas Jonson

► Faiso A Yusuf
nöjde sig inte med
att bli medlem,
utan startade en
ny förening.

Möten med växtkraft

Öppenhet, utveckling, ansvar – och mänskliga möten.
Det är gemensamma nämnare för att utveckla demokratin
enligt fyra medlemmar i IOGT-NTO som Accent talat med.

TEXT Eva Ekeroth och Jens Wingren FOTO Per Groth, Kajsa Juslin, Johan Gunséus

Faiso A Yusuf kom till Sverige från Somalia 1991 och arbetar i förskolan. Hon kom i kontakt med IOGT-NTO 2016 genom en kompis som var medlem.

– Jag hade också sett IOGT-NTO på Facebook och googlade för att ta reda på vad det var för något. Så träffade jag Ulrika Jansson (teamchef för IOGT-NTO Öst), och när jag förstod syftet med organisationen sa det klick direkt.

Men Faiso Yusuf nöjde sig inte med att bli medlem. Tillsammans med några vänner startade hon en ny förening, Stand Up For Yourself i Eskilstuna, där hon är ordförande.

– Jag vill gärna bidra till samhället. Därför blev jag medlem och därför startade vi föreningen. Här i området bor många familjer och många ungdomar. Vi fungerar som vägledare för föräldrar och jobbar mycket med integration.

Ungdomarna som är aktiva i föreningen är mellan 13 och 20 år.

– Vad vi gör när vi träffas beror på vad de vill göra. Ibland får de uppgifter, som att förbereda sig och hålla ett föredrag. Vi kan prata om hälsa eller miljö, om hur de har det i skolan. De kan spela basket eller springa. Ibland har vi dans. Då kommer det många. Vi har öppna aktiviteter och även andra än medlemmar är välkomna. De är inte bara somalier, utan kommer från många olika länder.

**”Det handlar om
människor, och om
att lära av varandra
och tillsammans
skapa ett bättre
samhälle.”**

Faiso Yusuf

Hon uppskattar IOGT-NTO:s långa historia.

– Jag gillar utbytet av kunskap man får i organisationen. Att höra om hur organisationen startade och ta del av all erfarenhet som finns efter 142 år.

Medlemskapet har givit henne mycket.

– Det blir personligt. Jag har lärt mig mycket, utvecklats och mognat. Jag har fått mycket av IOGT-NTO. Man lyssnade på mig, och då började jag också våga mer. Det blir en tillhörighet.

Hon tycker inte att det varit svårt att göra sin röst hörd i organisationen trots att hon är kvinna och kommer från ett annat land.

– I IOGT-NTO har man ett annat sätt att ta emot jämfört med många andra organisationer. Min förening har fått många möjligheter tack vare IOGT-NTO. Som ordförande har jag fått göra min röst hörd.

Genom IOGT-NTO har Faiso Yusuf fått vänner över hela landet. ►

– Nu känner jag folk överallt i hela Sverige, med olika yrken. Det handlar om demokrati och inflytande, om människor, och om att lära av varandra och tillsammans skapa ett bättre samhälle.

Men när Faiso Yusuf blev invald i IOGT-NTO:s distriktsstyrelse hoppade hon av efter ett halvår.

– Zoom-möten räcker inte för mig. Jag vill träffa folk i fysiska möten. De är jättesnälla i distriktsstyrelsen, men när man inte kan språket så bra blir det svårt att sitta framför en dator i långa möten. Särskilt om man inte ser folk utan de bara har sitt namn där. Det var också mycket pappersarbete.

Hon hoppas kunna komma tillbaka när pandemin är över.

– När man kan se miner och gester och inte bara höra en röst i datorn förstår man varandra bättre. Jag längtar efter att få träffa folk igen.

Mats Gunnarsson bor i Kumla och är regionråd i opposition i Örebro för Miljöpartiet. Han blev värvad till Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, i Vidsel, där han då bodde, när han gick i sjunde klass. Där kände han sig respekterad, även av de vuxna.

– Vi hade lokal i en gammal handelsbod som sköttes av vuxna från Älvsbyn, men vi förfogade över lokalen, spelade innebandy, drev teaterprojekt och ordnade majbrasa.

Att få ansvar var viktigt.

– Vi blev tagna på allvar. Det var något jag upplevde i nykterhetsrörelsen som jag inte hade varit med om i skolan. I gymnasieåldern hamnade jag ofta i diskussioner med de äldre i rörelsen. Tyckte de att jag hade fel så ”tog de mig

i örat”. Tyckte de att vi hade bra idéer så sa de: Men gör det.

Det är inte bara unga som kan ha svårt att göra sin röst hörd.

– Jag har hört många av dem som kommit till oss som kamratstödjare säga att de upplevt samma sak: att de blev tagna på allvar i IOGT-NTO. Många utanför rörelsen tror att vi föraktar människor

”Det är viktigt att inte skapa en avgrund mellan meningsmotståndare.”

Mats Gunnarsson

◀ Mats Gunnarsson har engagerat sig sedan sjunde klass, först i UNF och nu i regionpolitiken.

► Robert Strömberg blev föreningsmänniska genom idrotten.

”Det är i föreningarna som utbildningen kring demokrati börjar.”

Robert Strömberg

som dricker, men det är ju tvärtom. Det är alkoholen vi ser som problemet.

Att låta människor få ansvar tror han är viktigt för demokratin i organisationen.

– Att inte ta unga på allvar kan få dem att tappa tron på medinflytande och demokrati.

Får man förtroende tar man ansvar anser han.

– Därför är det viktigt att involvera medlemmarna så tidigt som möjligt i beslutsfattandet.

Han anser att nykterhetsrörelsen har haft betydelse för lokalpolitiken.

– Åtminstone fram till min generation så kom många politiker från nykterhetsrörelsen. Förutom att man lärt sig det rent tekniska, som hur ett årsmöte går till och vikten av revisorer, så får man också med sig att kunna förlora och ändå fortsätta.

Han tar exempel från de kongresser han deltagit i.

– Hur många gånger har man inte åkt på en kongress med en jättebra idé som blivit nedröstad. Och så har man åkt hem och fortsatt jobba. I politiken förlorar man rätt ofta. I dag är det så polariserat. Så är det inte i IOGT-NTO. Det är vik-

tigt att inte skapa en avgrund mellan meningsmotståndare.

– Under årets kongress fick alla medlemmar lägga förslag. Det kan vara bra, men jag tycker ändå att man ska värna ombudstanken. Vi som varit med i partisvängen vet hur lätt det är att kuppa genom beslut.

Delegerat ansvar tror han är en del av lösningen för att behålla förtroendevalda.

– Vi får inte tro att vi kan lösa allt på nationell nivå. Så mycket makt och styrmedel som möjligt ska ges till den lokala nivån.

Robert Strömberg började dricka alkohol som sjuåring. Som ung vuxen levde han ett kringflackande liv med idrott på hög nivå; brottning, hockey och amerikansk

fotboll. Genom idrotten blev han tidigt en föreningsmänniska.

– Jag har följt politiken i hela mitt liv och skapat mitt eget sätt att tänka kring världen, säger han.

TILL IOGT-NTO hittade han genom Björn Hansson och kamratstödet i Vännäs. Med sitt driv och engagemang blev han snart invald i den lokala föreningsstyrelsen och i somras var han kongressombud för andra gången. Den 29 juni firade han tio år som nykter. Som en person med tidigare beroende upplever han sig ibland sticka ut i IOGT-NTO.

– Man får känslan av ”Vad gör du här?” Som att vi inte tillhörde den här rörelsen, men det är ju just det vi gör.

Han tycker att rörelsen skulle må bra av att ta in fler perspektiv. Det är viktigt för rörelsens trovärdighet, menar han.

– De som alltid varit nyktra kan inte förstå beroende och kraften i det fullt ut. Samma sak gäller den utlandsfödda gruppen. Hur ska vi nå de som levt i utanförskap, eller som är nysvenskar? Det är jätteviktigt att vi får in rätt personer på rätt platser för att nå dem. Och framförallt att vi ska vara villiga att släppa in dem i vår rörelse.

Robert Strömberg vill se personer med beroendebakgrund i förbundsstyrelsen. Men han vill absolut inte ha någon form av kvotering.

– Du ska sitta i förbundsstyrelsen för att du är enormt kunnig i ditt ämne, oavsett bakgrund. Men ska man hitta nya talanger så måste man gå förbi distriktsnivån och leta bland föreningarna. Det är där utbildningen kring demokrati börjar.

Han vill att det valberedande arbetet ska vara en öppnare process där ombu-

den kan bilda sig en uppfattning om kandidaterna i god tid före kongressen.

– Låt valberedningen ta fram tio personer som man sen kan få fråga ut, lite mer som Miljöpartiet gör i sin process. Jag vill ju försäkra mig om att den vi väljer är den rätta.

Robert Strömberg fick i samband med att han blev nykter en diagnos som bipolär. Han beskriver det som att hjärnan ofta går på högvarv och snabbt blir trött, vilket var ett orosmoment för honom som kongressombud, då årets kongress genomfördes helt digitalt.

”Försöker vi verkligen förstå varandra så utvecklas vi mer.”

Anna Frej

Något som också medförde högre krav på att deltagarna skulle kunna uttrycka sig i skrift.

Hans farhågor kom dock på skam.

– Man saknar ju att träffas. Något som är extra viktigt om man inte varit på så många kongresser och har många frågor. Men det finns saker vi kan ta med oss från den här kongressen in i framtiden också. Att förbereda och diskutera ärenden i förväg till exempel så att man håller nere längden på förhandlingarna.

Den viktigaste framtidsfrågan för IOGT-NTO är enligt Robert Strömberg att ha aktiva och engagerade medlemmar.

► Engagemanget i UNF väckte Anna Frejs intresse för samhällsfrågor.

– Allt börjar hos fotfolket. Att man är engagerad och får delta i styrelsearbete ute i föreningarna. Annars har vi ingen som kan komma och rösta på våra kongresser.

Aнна Frej är på väg till ett möte i ett toppolitikerprogram som Sveriges kommuner och regioner, SKR, arrangerar i Stockholm. Hon har den högsta politiska befattningen i Vännäs kommun, ordförande i kommunstyrelsen. Där hade hon aldrig hamnat utan sitt engagemang i nykterhetsrörelsen, tror hon. Sedan kongressen i somras är hon även ledamot i IOGT-NTO:s förbundsstyrelse.

– Nykterhetsrörelsen har haft oerhört stor betydelse för mig, helt avgörande, skulle jag säga. Hade jag inte gått med i UNF när jag var tolv så hade mitt liv sett helt annorlunda ut.

Engagemanget i Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, gjorde henne intresserad av samhällsfrågor.

– Jag lärde mig hur samhället fungerade och att förstå politiken. Det gjorde i sin tur att jag började läsa juridik, vilket gjorde mig till den första akademikern i hela min släkt.

Samhällsengagemanget fick henne att även gå med i Socialdemokraternas ungdomsförbund, ssu.

Hon var dock mer engagerad i nykterhetsrörelsen. Och fortfarande känner hon sig inte som en ”riktig” partipolitiker.

– Jag blev skolad i nykterhetsrörelsen med Tage Häggström och (hans son) Olle Häggström som drivande krafter. De förmedlade det ideella arbetets glädje.

Där handlade allt om att samverka i en samarbetsinriktad anda. Det skulle vara roligt att jobba och göra saker tillsammans. Den positiva attityden är inte riktigt vad som präglar partipolitiken.

Hon ogillar den konfrontativa ton som förekommer i politiken.

– Det slentrianmässiga grälandet och anklagandet tycker jag illa om. Jag är mycket mer för att bygga saker tillsammans.

TILL UNF blev hon värvad i skolan. Utan stöd från de äldre i IOGT-NTO hade det inte fungerat, säger hon.

– De snälla och fina tanterna och farbröderna i föreningen Höga nord hade ett enormt tålamod med oss. Det var extremt betydelsefullt att de gav oss nyckeln till lokalen vid vattnet, att vi fick det förtroendet.

Demokrati lärde hon sig tidigt.

– Att lägga fram förslag och idéer och övertyga folk att rösta på dem. Det gjorde det ju enklare att ta sig in i politiken.

Anna Frej anser att IOGT-NTO idag står inför en del utmaningar. Hon tycker att förra förbundsstyrelsen tänkte rätt som ville ändra inriktning till en påverkansor-

ganisation. Viktigast för demokratin i organisationen tycker hon är att bibehålla det demokratiska samtalet.

– Att vi har en god ton mot varandra, är inriktade på att förstå varandra och göra jobbet tillsammans. Man får tycka olika, men man ska framföra det på ett respektfullt sätt och ha en positiv syn på att allt går att lösa. Kan vi hålla den stilen så kommer vi att lyckas. Bråk, dåligt beteende och sektarism skrämmer bort människor. Försöker vi verkligen förstå varandra så utvecklas vi mer. ☹

➕ **Längre intervjuer finns på accentmagasin.se/demokratiorelse**

”Egenmakt betydelsefullt”

Nykterhetsrörelsen blev tidigt politisk. Engagerade medlemmar har varit viktiga för den svenska demokratin och traditionen av samförståndslösningar.

TEXT Eva Ekeröth ILLUSTRATION Nathalie Ruejas Jonson

IOGT och NTO gällde en person en röst redan från start, oavsett om rösten tillhörde en arbetare, kvinna eller brukspatron

– Att få vara med i en organisation där alla var lika värda måste varit stort för dem som levde i ett samhälle hårt strukturerat utifrån klass, kön och inkomst, säger forskaren Susanne Wallman Lundåsen.

– Egenmakt kan vara väldigt betydelsefullt för grupper som annars kan ha svårt att göra sig hörda, som före detta missbrukare eller nya svenskar.

Att frivilligorganisationer spelar en viktig roll för demokratin är hon övertygad om.

– Det är svårt att tänka sig en fungerande demokrati utan ett fungerande civilsamhälle, säger hon.

Många lyfter nykterhetsrörelsen och frikyrkorörelsen som föregångare i rösträttskampen. Nykterhetsrörelsen var tidigt ute med att agera politiskt.

– När ständsriksdagen avskaffades instiftades ett system med enmansvalkretsar inspirerat från Storbritannien. Då var nykterhetsrörelsen snabb att peka ut kandidater som kunde föra deras talan och mobilisera dem som hade rösträtt.

Nykterhetsrörelsens organisation

Foto: Anna Valentinsson

► **SUSANNE WALLMAN LUNDÅSEN**

Lektor vid Linköpings universitet, som forskar om lokal demokrati, civilsamhället och social tillit på lokal nivå.

möjliggjorde spridning av budskap.

– De hade egna tidskrifter och tryckte upp pamfletter. Strukturen var en förutsättning för att kunna sprida budskap över hela landet. Man kan säga att de moderniserade sättet att bedriva kampanjer. Nykterhetsrörelsens mobilisering var startskottet för den åsiktsrepresentation vi har än idag, där representanter förväntas spegla väljarnas syn.

Folkrörelsemänniskor var betydelsefulla för demokratin också av andra skäl.

Många av de mest politiskt engagerade gick in i politiska partier.

– Där bidrog de till att dämpa polarisering och radikalisering genom att de hade större kompromissvilja och var mer pragmatiska än de som bara varit politiskt aktiva.

Fortfarande är föreningsmänniskor överrepresenterade i politiken.

– Människor som är aktiva i civilsamhällets organisationer deltar mer politiskt. De röstar oftare, och deltar oftare i politiska handlingar mellan valen.

Folkrörelsernas förmåga att organisera sig och sprida sig över landet har skapat en viktig infrastruktur.

– Den visar att man kan organisera sig och få budskap att gå såväl från nationellt håll och ut i landet som tvärtom. Det har givit organisationerna betydelse för beslut som fattas nationellt till exempel genom deltagande i offentliga utredningar.

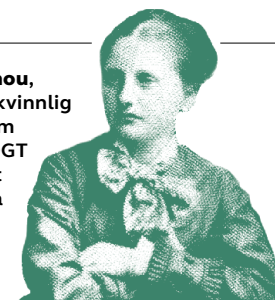
Föreningslivet kan också ha betydelse för integrationen och tillit mellan grupper.

– Generellt har personer som har kontakter med personer födda i annat land än de själva högre tillit till andra i lokalsamhället.

➔ **Läs en längre intervju på accentmagasin.se/demokratiorelse**

Demokrati utgör, tillsammans med solidaritet och nykterhet, IOGT-NTO:s grundsatser. 1879 grundades den första svenska IOGT-logen i Göteborg. I såväl IOGT som NTO, som bildades 1922 genom en sammanslagning av Nationalgodtemplarorden, NGTO, och Templarorden, TO, har hela tiden en medlem en röst gällt.

Emilie Rathou, pionjär för kvinnlig rösträtt, som lämnade IOGT 1900 för att grunda Vita bandet.

1921

fick även kvinnor rösträtt och Sverige blev en demokrati på riktigt.

”Hästarna är min medicin”

Emelie Nilsson levde med misshandel och medberoende. Idag föreläser hon om att kunna hitta en ljusstrimma när allt är nattsvart.

TEXT Karin Asmundsson FOTO Kristina Wirén

Emelie Nilsson är aktiv i Föreningen Funktionsrätt i Kalmar län, som driver projektet Alla har något att berätta. Tanken med projektet är att bidra till attitydförändringar och komma närmare ett samhälle som är öppet och tillgängligt för alla. Under pandemin har det blivit digitala föreläsningar, men hon ser fram emot att snart kunna träffas fysiskt.

–Egentligen är jag för öppen. Men det hjälper mig, det är ett slags terapi. Prata är inget problem för mig, skrattar hon.

Emelie bor en bit utanför Kalmar tillsammans med sina två barn, sambon och de två franska bulldoggarna Bosse och Asti. På en gård bara några kilometer bort har hon sina hästar, islänningararna Glirna och Heiti. Glirna kommer direkt när Emelie kallar på henne, Heiti är lite mer reserverad. Heiti är yngst och Emelie håller på att rida in honom. Han får stanna i hagen under fotograferingen.

– Vad hästarna betyder? Förutom familjen är de allt. De är medicin och terapi.

Glirna var 18 år när Emelie köpte henne.

– Hon var halt och lytt. Tillsammans tränar vi och rehabiliterar oss.

Emelie leder bort Glirna till en sten, hoppar upp och rider barbacka.

– När jag är med henne släpper alla spänningar. Det är här och nu, det är fullständig närvaro.

När Emelie var 16 år gammal dog hennes mamma i cancer efter att ha varit sjuk i tre år.

– Jag gick in på fel väg i livet då.

Hon säger att hon, drygt 20 år senare, fortfarande bär på ett tungt bagage och en trasig kropp.

–Det var så jobbigt när mamma dog, och jag har inte bearbetat det. Jag blev erbjuden hjälp, men jag var inte kapabel att ta emot den.

Mamman dog av äggstockscancer, och Emelie bär på samma gen. Så fort hon ►

”Min dröm är en liten gård där jag kan arbeta terapeutiskt med barn och ungdomar som har haft det svårt.”

fyller 40 ska hon operera bort äggstockar och äggledare för att minska risken för cancer.

– Mamma dog den 19 september 2000, jag hade precis börjat på gymnasiet. Jag försökte gå i skolan, men det gick inte, jag försökte med praktik men det gick inte heller. Jag hoppade av och gick om ettan och gick klart gymnasiet, men med dåliga betyg. Sen jobbade jag som servitris, vårdbiträde och butiksbiträde tills ryggen gick sönder och jag blev akut opererad.

Då hade hon träffat mannen som blev far till hennes barn. De kom tätt, det är bara 16 månader mellan dem. Mannen missbrukade, och också hon började använda droger; amfetamin och hasch.

– Men jag skötte jobbet, och jag

har aldrig kört bil påverkad av alkohol.

När hon fick veta att hon var gravid slutade hon tvärt med drogerna.

– Men THC, som är den aktiva substansen i hasch, sitter kvar i kroppen länge, så jag åkte dit för drograttfylla.

Hon beskriver sig som medberoende.

– Jag blev misshandlad och polisanmälde en gång, men gick tillbaka till honom och då lades utredningen ner. Det fanns inga bevis. Jag hade inte fört dagbok, jag hade inte tagit några bilder på blåmärken eller sår. Telefonen där jag hade gjort anteckningar hade han tagit.

Först när han dömdes till fängelse 2013 vågade hon lämna honom.

– Vi var gifta. Tyvärr. Så det var ett halvårs betänketid.

Efter hot både under fängelsetiden och efter frigivningen lever hon med skyddad identitet.

– Jag trodde att man typ skulle vara jagad av Hells Angels eller Livets Ord för att få skyddad identitet. Det är jättebra med det skyddet, men det är samtidigt besvärligt i dagens digitala värld. Jag finns inte.

Var exmannen finns idag har hon ingen aning om.

– Vad jag såg hos honom? En själ som behövde hjälp, en människa i nöd. Jag hade så svårt att ta hand om mig själv, så jag skyddade mig genom att hjälpa andra. Jag skulle ta honom ur missbruket. Och jag trodde på kärnfamiljen. Men jag tvingades välja barnen eller honom.

På vänster handled bär hon frälsarkransen, ett armband som består av 18

pärlor som symboliserar olika aspekter av livet. Frälsarkransen är skapad av biskop emeritus Martin Lönnebo.

– Jag köpte det igår. Gudspärlan betyder hela livet, jagpärlan om att se sig själv, kärlekspärlan om att ge och få kärlek.

Tidigare i år omkom hennes lillebror i en olycka. Med tanke på hur det blev när mamman dog insåg hon att hon behövde hjälp.

– Kön till psykologen är lång. Så jag ringde Svenska kyrkan en torsdag och

fick tid på söndagen, och kände att det är kanske det här jag behöver. Jag pratar med en präst varannan vecka. Det är inte så stelt som hos en psykolog och det är ingen som predikar. Nu ska jag gå en kurs; Sju steg i kristen tro. Jag vet inte om jag är troende, men jag vill veta mer.

På ena armen har Emelie en tatuering där det står ”learn from the pain”, lär av smärtan.

Emelie har en ärftlig ledsjukdom, EDS, eller Ehlers-Danlos syndrom. Hon har hypermobilitet, överrörlighet, som inne-

bär att lederna är instabila. Hon pekar på ärr vid axlarna, de är opererade sedan de åkt ur led ett antal gånger, och hon är även opererad i ryggen, i båda knäna och i ena handen.

– Jag var 24 år innan jag fick min diagnos. Jag blir lätt muskeltrött. En bra dag har jag inte så ont, men det är mycket som jag inte kan göra. När jag var ung fick jag höra att ”när du blir äldre steltnar lederna till och det går över av sig själv”, men så var det inte. Förutom att jag ständigt har värk måste jag försöka hålla lederna på plats. Jag kan inte ge

mig ut och springa till exempel, men jag har en fantastisk sambo och fantastiska svärföräldrar som hjälper mig.

Som barn höll hon på med gymnastik, men tvingades välja mellan gymnastik och ridning.

– Ridning är jättebra för mig, det är statiskt och tungt.

Emelie är sjukskriven, men vill börja jobba igen.

– Min dröm är en liten gård där jag kan arbeta terapeutiskt med barn och ungdomar som har haft det svårt. 🌱

Foto: Lizzette Masterson, iStockphotos

Hälsovind ger medvind i EU

IOGT-NTO-rörelsens politiska sekreterare i EU jobbar för en alkoholpolitik som sätter folkhälsan främst.

Bryssel Vilka frågor är top of mind för IOGT-NTO-rörelsens i höst, Emil Juslin?

– Definitivt införselfrågan. EU-kommisionen ska presentera sitt nya lagförslag på hur gränshandeln med alkohol och tobak ska regleras. Brysselkontoret har jobbat med frågan länge och det här en viktig milstolpe.

– Alkohol och cancer är en fortsatt viktig fråga då Europaparlamentet ska ta fram en gemensam position om vad de tycker ska prioriteras i EU:s arbete för att bekämpa cancer. Generellt ser ursprungsdokumentet lovande ut, men vi har tyvärr redan märkt att alkoholindustrin försöker få bort viktiga skrivningar, däribland att alkohol är ett cancerogent ämne. Vi deltar bland annat i en genomförandegrupp för EU:s nya cancerplan och vi hoppas även kunna träffa både politiker och andra beslutsfattare för att få fler att förstå den stora påverkan alkohol har.

Brysselkontoret jobbar också mycket med gårdsförsäljningsfrågan eftersom EU-rätten påverkar frågan.

– Personligen kommer jag också att jobba mycket med transparens- och lobbyingfrågor. Vi kan se en trend i politiken där vilka som får möjligheten att påverka beslut blir alltmer bundet till resurser. Det gynnar de som har pengar och missgynnar de som inte har samma resurser, vilket främst är civilsamhällets organisationer.

Emil Juslin säger sig märka att det blåser en liten "hälsovind" i Bryssel.

– Det beror delvis på pandemin, men den började redan innan då EU-kommisionen presenterade ett flertal ambitiösa planer på hälso- och livsstilsområdet. Förhoppningsvis kan den tas tillvara och på så sätt etablera en framtida alkoholpolitik i EU som utgår från folkhälsan.

Ulrica Ambjörn

Jamboree22

NSF Nästa sommar är det dags för nationell jamboree i Norra Åsum utanför Kristianstad. Tusentals scouter kommer tillsammans bygga upp en mindre stad och skapa minnen för livet under en sommarvecka, 30 juli–6 augusti.

Ulrica Ambjörn

425

Junis Så många arrangemang har Junis genomfört under sommaren 2021 i hela Sverige. Det har varit allt från enstaka aktiviteter till dagläger och läger med övernattningar. 6 500 barn har deltagit tack vare 640 ideella ledares insatser.

Ulrica Ambjörn

Foto: Matthieu Petiard

Julkurs i Alperna

UNF I vintras ställdes Ungdomsrörelsens nykterhetsförbundstraditionella kamratstödsresa till Alperna in av pandemiskäl. Nu förbereds årets resa, 18–27 december, som innehåller aktiviteter som skidåkning, kamratstöd och utbildning, bland annat om hur det är att växa upp med en beroende förälder.

Ulrica Ambjörn

Medlemmen Sture Lövgren

Du har nyligen deltagit i din 30:e kongress, varav 21 som ombud. Hur var det att vara med på IOGT-NTO:s första digitala kongress?

– Spännande. Innan var jag skeptisk till hur det skulle fungera, men demokratin förlorade inte på det digitala formatet, vilket var positivt. Men det var ju lite annorlunda att inte få ögonkontakt eller snabbt kunna överlägga med folk. Många tyckte att det bästa vore en kongress med en blandning av digitalt och fysiskt och jag är beredd att hålla med. En stor del av tjugningen med kongressen är ju att kunna träffas och ha personliga möten och fest.

Vad är det bästa med IOGT-NTO?

– Jag har lärt mig så mycket om samhällsfrågor, vilket varit väldigt intressant och spännande. Känslan av att göra en insats för samhället har betytt mycket. Det är viktigt för samhället att hålla folk nyktra. Drivkraften har varit att få hjälpa unga att komma rätt i livet. Det är viktigast.

Ryktet säger att du samlar på nålar och till årets kongress tog du fram en egen?

– Ja, jag samlar nålar och medaljer från nykterhetsorganisationer i hela världen. Jag tror jag har världens största samling med 5 000–6 000 objekt. Till årets kongress gjorde jag 50 exemplar med kongressloggan. Fast det är inte första gången jag tagit fram kongressnålar. Jag hjälpte till med det i Borås, Lund och Karlstad, och så tog jag fram en åt Movendis kongress i Sigtuna.

Text: Eva Ekeröth Foto: Johan Günséus

➔ Läs en längre intervju på [accentmagasin.se/sturelovgren](https://www.accentmagasin.se/sturelovgren)

Ålder: 79 år. **Bor:** Umeå. **Familj:** fru, vuxen son och två vuxna bonusbarn. **Gör:** pensionär. **Medlem:** IOGT-NTO Umeå.

Foto: Privat

Hallå där,
Moa Löfbom

1 Du har tilldelats Lokalhistoriskt ungdomsstipendium på 3 500 kronor för din uppsats om IOGT:s historia i Skellefteå. Berätta!

– Hela min familj och stora delar av min släkt är med i IOGT, och jag är intresserad av att vara en del av det.

2 Juryns motivering lyfter fram att du själv gått tillbaka till handskrivna originalkällor för att fördjupa kunskapen om IOGT:s historia i bygden. Hur gjorde du?

– Jag har varit på Folkrörelsearkivet här i Skellefteå och fått läsa handskrivna gamla brev och statistik. Det var väldigt svårt att tyda så det tog lång tid att läsa igenom. Men eftersom jag tycker om att läsa om nykterhetsrörelsen så blev det lite roligare. Sen fick jag även tag på böcker från de första åren efter att IOGT-logen bildades i Skellefteå och tidningsartiklar från tiden. Det känns lite tråkigt att nykterhetsrörelsen inte är lika stor längre.

3 Uppsatsen är publicerad i form av en artikel på Wikipedia. Kommer den att tas upp på fler ställen?

– Jag ska hålla en föreläsning på forskarrum Nord-anå, och även vara del av en utställning på Skellefteå museum våren 2022.

Jens Wingren

Fotnot: Lokalhistoriskt ungdomsstipendium är instiftat av Folk-rörelsearkivet i Västerbotten, Företagsarkivet i Westerbotten och Skellefteå museum.

”Sillvik är mitt smultronställe”

Sommaren är slut, men husvärden Caroline Gustavsson ser redan fram mot nästa.

Ideellt arbete Caroline Gustavsson har tillbringat de 15 senaste somrarna på IOGT-NTO:s gård Sillvik, belägen vid havet längst ut på Hisingen. De fem senaste åren har hon jobbat ideellt som husvärd.

– Det började för ungefär femton år sedan, när vi började åka hit på sommarläger med 30–40 ungdomar från Sparreholm. För fem år sedan fick jag höra att det var svårt att få tag i volontärer och undrade ”Varför har ni inte frågat mig?” Sedan dess har jag varit husvärd varje sommar.

Vad innebär det, förutom att du behöver vara medlem i IOGT-NTO?

– Jag bor gratis som husvärd, men man får jobba för det. Städa toaletterna varje morgon hör ju till det lite tråkigare uppgifterna. Till de roliga hör att ta emot gästerna, informera och visa runt, och att checka av när de åker.

– Vanliga år (utan pandemi) ordnar man aktiviteter, väffelcafé på söndagarna, och på onsdagarna kan det vara lite olika, till exempel bingo eller musikunderhållning.

Vad betyder Sillvik för dig?

– Jättemycket, att få komma till havet, att få lugn, frid och ro. Och så har jag lärt känna många nya människor här, några träffar jag varje sommar, säger Caroline Gustavsson, som bor i sörm-ländska Sparreholm.

Något speciellt med västkusten?

– Solnedgångarna över havet, de är fantastiska. Då samlas alla som är här på klipporna och tittar.

I sommar har du varit husvärd i två veckor, men varit här i tre?

– Den tredje och sista veckan är min ”egen”. Då brukar vi cykla på öarna och gå på Liseberg. I år tog jag ledigt en kväll och var på Lotta på Liseberg.

Hur känns det att avsluta säsongen och åka hem?

– Lite tråkigt, Sillvik är verkligen mitt smultronställe, men jag är redan inbokad på tre veckor nästa sommar. I år tog jag en massa bilder, jag ska göra en fotobok så jag kan njuta hela året tills jag kommer hit igen.

Ulrica Ambjörn

Foto: Ulrica Ambjörn

Foto: Peter Kroon

Accentpodden avsnitt 41 – Ordföranden

”Varje människa som står upp för sin nykterhet är en liten murbräcka mot alkoholnormen.”

Lucas Nilsson, IOGT-NTO:s nyvalda förbundsordförande, svarar på medlemmarnas frågor i senaste avsnittet av Accentpodden. Lyssna på alla avsnitt av Accentpodden på accentmagasin.se/podcast.

IOGT-NTO i FN-toppmöte om Agenda 2030

FN De två sista veckorna i juli representerade Maik Duennbier IOGT-NTO i den svenska delegationen för FN:s e-toppmöte om hållbar utveckling.

– Det var stort att IOGT-NTO fick vara med. Vi fick en av de tre platser som Forum för idéburna organisationer med social inriktning, där IOGT-NTO är medlem, hade, säger han.

Toppmötet för hållbar utveckling har hållits varje år

sedan 2016 för att följa upp Agenda 2030 som antogs 2015.

Vad var mest spännande?

– Tre saker: först och främst att få ingå i Sveriges delegation och få se hur Sverige ligger till i arbetet och hur viktigt det är för svensk del. Som nummer två kom civilsamhälles-organisationernas egna dagliga möten då jag också fick se vilka andra organisationer som är intresserade av våra frågor och

fundera över hur vi kan stödja dem i deras arbete. Det tredje blir att se hur regeringens företrädare reagerar när de får min rapport om alkoholpolitik och alkohol som utvecklingshinder.

– Vi från civilsamhället är kanske mer skeptiska till om det verkligen blir något resultat av mötet. Det är också en underrepresentation av den sociala dimensionen, där alkohol ingår.

Han hoppas ändå på en fort-

Personnytt

På nytt jobb Magnus Jonsson, regeringens samordnare för ANDTS-frågor, vikarierar som drogpolitisk chef på IOGT-NTO. Sandra Karlsson är ny biträdande generalsekreterare på Nykterhetsrörelsens scoutförbund, NSF. Ny politisk assistent på IOGT-NTO-rörelsens Brysselkontor är Runa Neely.

På nytt uppdrag Ann-Marie Lindgren, Umeå, är ny förbundsordförande i Blå bandet.

Foto: iStockphoto

Utmärkelser

Gustaf Adolfs-märket

Den näst högsta utmärkelsen inom den svenska scout-rörelsen har tilldelats Julius Kramer, Nykterhetens scoutförbund, NSF.

Blå bandets utmärkelse

för framgångsrik opinionsbildning tilldelas Per Leimar, alkoholpolitisk sekreterare, IOGT-NTO.

sättning för IOGT-NTO:s del.

– Även om jag ser svagheter i arbetet med Agenda 2030 hoppas jag att IOGT-NTO ingår i delegationen även nästa år. IOGT-NTO har jobbat med hållbar utveckling för individ och samhälle sedan 1879.

Eva Ekeröth

Foto: Pierre Andersson

Högtryck på ångbåtsträff

– Vi behövde komma ut, säger Frida Ström, en av nära 150 deltagare.

Alingsås Många kom när IOGT-NTO-föreningarna i Alingsås bjöd in till ångbåtsträff.

– Vi har ju väntat på det här i ett och ett halvt år, säger Malin Westergren, verksamhetsutvecklare IOGT-NTO-Väst, som bemannar värvardisken på Mjörns ångbåtsförenings varv.

De flesta som dykt upp är medlemmar sedan tidigare, som längtat efter att få träffas efter många månader av pandemi. Och de har kommit från hela distrikt Väst. Dagens huvudattraktion är ångbåtsurer på Mjörn med den gamla ångbåten s/s Herbert, som avgår varje timme, och även kortare turer på Sävån med ångsluppen David. I den varma augustisolen ger ångbåtsuren en möjlighet till svalka.

Vid varvets bodar bjuds deltagarna på en uppsjö av aktiviteter; tipspromenad, lotter, korvgrillning och kafé för att nämna några. Alva Strandberg och hennes make Östen Strandberg sköter lotteriförsäljningen och rättar svar från tipspromenaden.

– Än så länge har ingen haft alla rätt, säger Östen. Besökarna bjuds även på musik av spelmanslaget Kafferast som spelar folkmusik med nyckelharpa och fiol.

Frida Ström från Olofstorp har varit medlem ett tag, men är på sitt första IOGT-NTO-arrangemang. Hon har lyssnat på spelmanslaget och äldsta barnet har gått tipspromenaden. Nu väntar hon på sin tur att åka ångbåt.

– Vi behövde komma ut ur huset medan det renoveras och det är ju extra tacksamt när det är en barnvänlig aktivitet.

Text och foto: Jens Wingren

S/s Herbert återvänder till ångbåtsförenings varv efter en tur på Mjörn.

Foto: Jens Wingren

Kongress i rekordfart

Junis På två dagar klarade Junis av sin kongress, men då hade det varit vissa förberedande digitala moment. Ombuden hade bara 60 sekunder på sig att lägga sina röster på varje punkt. Stressigt, tyckte några.

Jens Wingren

➔ Läs mer på accentmagasin.se/juniskongress.

2,4

miljoner kronor. Så mycket får sex medlemsföreningar i Våra gårdar dela på för att rusta upp sina nyktra samlingslokaler. Mest får Åtegården, som i februari brann ned till grunden i en anlagd brand.

Ulrica Ambjörn

Foto: Nathalie C. Andersson

Konst, tipspromenader och fika för världens barn

Insamling Den årliga insamlingen till Världens barn är i full gång, och IOGT-NTO-rörelsen drar sitt strå till stacken. I Sösdala har IOGT-NTO-föreningen bjudit på "Fika för världens barn", i Skatås i Göteborg har det varit tipspromenader, och föreningar från hela rörelsen samlar in pengar genom att delta i konstutställningen Vi skapar framtiden.

Ulrica Ambjörn

Povel Ramels visskatt hyllas

Teatergruppen Ekipaget består av William Carling, Sofia Carling, Linnea Lahte, Olivia Broberg, Alexandra Dahlqvist, Signe Blix Herrlander, Josefin Nordberg, Fanny Wranne och Frida Månsson.

Med visföreställningen I glädjens tecken frar Wendelsbergs elever både en folkkär artist och att de åter kan spela inför publik.

Den fria teatergruppen Ekipaget består av tredjeårselever på IOGT-NTO:s folkhögskola Wendelsbergs, teaterlinje. Varje år producerar årets treor en visföreställning, och i år har eleverna valt att göra en hyllning till Povel Ramel. Fredagen den 3 september var det premiär för den cirka 40 minuter långa föreställningen *I glädjens tecken*. Föreställningen drar sedan ut på turné och är möjlig att boka.

Varför har ni valt Povel Ramel?

– Vi fastnade för hans berättande texter och otroliga musik! Dessutom är det hans 100-års jubileum nästa år och det är ett firande vi inte vill missa. Vi vill ta chansen att sprida hans sprudlade energi till yngre generationer och fira tillsammans med dem som redan känner och älskar honom, säger Olivia Broberg.

Klassiker som Kokosnöten och Tvålen finns med.

– Men det blir också en hel del som vare sig vi eller så många andra har hört förut. Tillsammans vill vi efter ett år av kulturabstinens få igång glädjen igen. Därför har vi valt att kalla vår föreställning för *I glädjens tecken*.

Hur stor publik tar ni?

– Vi anpassar beroende på vilken lokal vi spelar i och gällande restriktioner. Det viktigaste för oss är att publiken ska kunna känna sig säkra. Det enda vi vill sprida är glädje och gemenskap.

Apropå föreställningens namn: Hur glada är ni i teatergruppen på en skala?

– På en skala från ett till tio skulle jag säga att vi snittar på en tolv!

Vad innebär det att ni startar en fri teatergrupp?

– Om vi vill göra något, föreställningar, kostym, musik etcetera, så är det vår uppgift att lösa det och se till att det händer! Vi driver hela processen från idé till färdig föreställning.

– Men exakt vad det betyder vet vi nog inte ens själva än. Vi lär oss hela tiden nya saker i takt med att vi arbetar och upptäcker ständigt nya problem vi behöver lösa. Men det är också det som är så roligt och kreativt. Som tur är har vi också otroliga lärare som alltid är redo att rycka in när vi behöver dem.

Vad har åren som elev på Wendelsberg betytt för dig?

– Rent kunskapsmässigt så har jag fått verktyg för att kunna jobba på scen, men också en djupare trygghet och kunskap om vad det innebär. Sen har jag såklart träffat nya vänner som jag tror kommer finnas kvar livet ut.

Hur gick premiären?

– Kanon! Det är alltid lite nervöst inför en premiär då man aldrig vet hur reaktionerna ska bli, men publiken var mer än nöjda, säger Linnea Lahte.

Text: Ulrica Ambjörn Foto: William Carling

Kongress 2021

”Vi måste vara relevanta”

Accent bad medlemmarna ställa sina frågor till IOGT-NTO:s nyvalda förbundsordförande Lucas Nilsson.

TEXT Jens Wingren ILLUSTRATION Fernando Medina

IOGT-NTO Vilket är ditt bästa minne från nykterhetsrörelsen?

– Att möta människor, att förändra och beröra är ju anledningen till att vi finns till. Det är därför jag är engagerad. Det är väldigt kul när man kan se praktisk förändring antingen på individnivå eller politiskt.

Vilka är IOGT-NTO:s största utmaningar?

– Likt många andra föreningar måste vi bli en mer relevant organisation där människor vill engagera sig. Då måste vi också våga ifrågasätta vilken organisation vi är, våga tänka nytt och släppa in nya krafter.

Hur få fler att vilja bli medlemmar?

– Jag tror att folk går med i en organisation för att de vill göra skillnad. Jag tror att vi blir fler när det är tydligt vad IOGT-NTO vill, vad vi står för och vilken skillnad vi gör. Vi måste nå ut mycket tydligare.

– Medlemmarna stannar kvar om de trivs i organisationen. Så det är viktigt att

vi har en kultur i vår organisation som är trevlig och bra; där folk får träffas och känna gemenskap.

Hur ska IOGT-NTO:s finansiering se ut?

– Vi har ett stort privilegium i att ha Miljonlotteriet som genererar pengar till rörelsen, och vi ska så klart fortsätta utveckla det. Men vi måste också tänka på alternativa finansieringskällor, och det är viktigt att alla led i organisationen tänker på de här frågorna.

Varför är det så få med rötterna i andra länder som når IOGT-NTO:s toppskikt?

– Det är naturligtvis jättetråkigt, det hade varit bättre om vi hade en större mångfald inom det nationella ledarskapet. Man kan inte ändra vem man är, men det jag tror att man kan göra som ledare, om man är i en sådan situation, är att hela tiden vara öppen för att lyssna och ta in andras perspektiv och tankar. Om människor ska känna att vi representerar vanligt folk så måste vi också representera alla delar av samhället.

Hur får vi yngre att engagera sig mer?

– Vi måste ha en organisation där äldre kan hitta sitt engagemang, och samtidigt släppa in nya krafter som tänker annorlunda. Då gäller det att ha respekt och förståelse för varandra.

Är det dags att ompröva ställningstagandet mot Sverigedemokraterna?

– Snarare tvärt om. Sverigedemokraterna är ett främlingsfientligt och rasistiskt parti, som inte står upp för allas lika värde och de demokratiska grundvalarna i samhället. Att IOGT-NTO, som står för solidaritet, demokrati och nykterhet, och som har varit drivande i att utveckla demokratin i Sverige, inte skulle ta ställning mot Sverigedemokraterna känns otroligt främmande för mig.

Hur kan samarbetet mellan distrikten förbättras?

– Vi har bland annat instiftat ordförandeforum, som är ett sätt att föra samtal mellan förbundsordförande,

vice förbundsordförande och de åtta distriktsordförandena. Där kan vi prata om gemensamma frågor och om vart IOGT-NTO är på väg. Min drömbild är ju att vi inte längre tänker i distrikt och föreningar utan tänker IOGT-NTO.

Hur kan samarbeten mellan IOGT-NTO-rörelsens olika förbund (Junis, UNF, NSF och IOGT-NTO) främjas?

– Under de senaste 50 åren har förbunden blivit mer och mer självständiga, vilket ju är positivt. Ungdomar ska få chansen att organisera sig själva utan att det står en vuxen och tittar över axeln på dem. Men vi måste också bygga ihop rörelsen, vi är inte fyra förbund som råkar dela samma historia, utan vi är en och samma rörelse. Hur det ska gå till måste vi titta på i dialog med de övriga förbunden.

Finns det aktörer utanför nykterhetsrörelsen som vi skulle kunna samarbeta mer med?

– Det beror ju på var du befinner dig i ditt engagemang. Det kan vara jätteviktigt att samarbeta med den lokala hembygdsföreningen i ett läge, och med det lokala näringslivet i ett annat. Men på nationell nivå är det viktigt att få till en dialog med de partipolitiska organisationerna och skapa fler band till organisationer som är aktiva inom olika typer av normfrågor. Där kan vi bidra med vårt unika perspektiv på normkritik och livsstilsfrågor. Jag tänker att det hade varit intressant att hitta beröringspunkter med exempelvis Hbtq-rörelsen och vegetarian- och veganrörelsen.

Kongressen antog ett nytt drogpolitiskt program, med en förändrad inställning till sprututbyten. Kan det bli fler förändringar?

– I en levande folkrörelse är det självklart att man utvärderar sina egna åsikter och politik utifrån vad forskningen säger och hur samhället förändras. I vissa delar av världen har vi idag en legal narkotikaindustri, som vi inte haft tidigare. Det

är ett nytt problem som vi behöver nya politiska lösningar för.

Hur ser du på harm reduction?

– Ingen är väl emot att minimera skador. Sen har man olika sätt som man vill göra det på. Det är viktigt att vi räddar liv, oavsett vilken fråga det handlar om.

– IOGT-NTO har historiskt varit kritiskt till många av de insatser som ofta klumpas ihop till ”harm reduction”. Detta eftersom många av de åtgärderna kan kategoriseras som kontraproduktiva, verkningsslösa, eller direkt skadliga. Varje enskild åtgärds effektivitet måste bedömas.

Hur ska IOGT-NTO åstadkomma förändring i samhället?

– Genom att vara en relevant organisation som attraherar många att finna sin egen plats för att förbättra samhället. En folkrörelse handlar om de många engagemang.

– Det är jätteviktigt att vi är många som står upp för en nykrare värld. Varje människa som står upp för sin nykterhet är en liten, liten murbräcka mot alkoholnormen. Ju fler vi kan engagera i det lilla engagemanget desto större inverkan kommer vi att ha på samhället.

➔ **Accent frågade medlemmarna i Facebookgruppen IOGT-NTO Medlem vilka frågor de ville ha svar på av IOGT-NTO:s nyvalda förbundsordförande.**

➔ **Lyssna på hela intervjun på accentmagasin.se/podcast.**

IOGT-NTO:S FÖRBUNDSSTYRELSE

Vice ordförande: Monika Holmberg.
Kassör: Lina Boberg. **Ledamöter:** Vanja Lindstedt, Tobias Wallin, Jan-Ove Ragnarsson, Anna Frej, Kristina Sperkova.

”Rädda liv viktigast”

Drogpolitik Narkotika ska även fortsättningsvis vara kriminaliserat, alternativa straff för ringa narkotikabrott, god samaritlag, ja till överdosmotgift och sprututbyte. Det är nyheterna i IOGT-NTO:s drogpolitiska program. När det gäller alkohol ska IOGT-NTO bekämpa vinstintressen och arbeta för att ett lobbyregister införs.

Eva Ekeröth

Nytt avtal med Skansen

Brofästet Kongressen gav förbundsstyrelsen i uppdrag att teckna ett nytt avtal om ordenshuset Brofästet. Tidigare i år sade förbundet upp avtalet med Skansen, vilket fick ett antal föreningar och enskilda medlemmar att motionera till kongressen om att avtalet skulle förnyas. Och kongressen ställde sig bakom motionen.

Eva Ekeröth

Namnbyte vid 50+

Namnfrågan Sedan sammanläggningen av IOGT och NTO 1970 har IOGT-NTO levt med ett namn som redan från början sades vara ett provisorium. Förbundsstyrelsen fick nu i uppdrag att återkomma med en plan för namnbyte till nästa kongress.

Eva Ekeröth

Ny strategi efter het debatt

Debattens vågor gick höga när kongressombuden diskuterade förslaget till ny strategi för IOGT-NTO.

Vägval En organisation där strategi-förslag väcker bred debatt är en levande organisation, kommenterade en av de flitigaste debattörerna, Anders A Aronsson, distrikt Öst, efter att den nya strategin antagits.

Förbundsstyrelsens förslag till ny strategi var ute på remiss tidigare i våras och reviderades av förbundsstyrelsen före kongressens start. Efter en lång och intensiv debatt på kongressen reviderades förslaget ytterligare.

En stor del av diskussionen handlade om ifall IOGT-NTO främst ska definieras som en påverkans-organisation i alkohol- och narkotikapolitiken, eller som en nykter gemenskap med bred förankring i lokala verksamheter.

Å ena sidan: Utan stark lokal förankring med verksamhet som erbjuder nykter gemenskap så finns det inga medlemmar som engagerar sig i påverkansarbete. Å andra sidan: Utan satsning på en tydlig extern politik lyckas inte IOGT-NTO nå ut till, behålla och engagera nya målgrupper och medlemmar.

IOGT-NTO:s grundsatser; demokrati, solidaritet, nykterhet, och deras inbördes förhållande, hamnade snart i fokus. Flera menade att de tre grundsatserna är lika viktiga, och att nykterhet inte bör framhållas framför de andra. De

påminde bland annat om IOGT-NTO:s historia, och att såväl demokrati som solidaritet är minst lika aktuella frågor i dagens samhälle.

Andra framhöll att nykterheten är IOGT-NTO:s ”USP” (Unique Selling Point), och att det är den som organisationen ska fronta med i en spetsigare strategi.

Det ursprungliga förslaget rubrik för den nya strategin var ”Arena för nyktra röster”. Kongressen beslutade att den istället blir ”Gemenskap och kunskap för stärkt påverkan”.

Kongressen slog också fast att ”IOGT-NTO är en nykterhets- och kulturorganisation i Sverige som bedriver ett aktivt påverkansarbete”.

Anders A Aronsson stod tillsammans med Johnny Boström, distrikt Svea, och Olle Häggström, distrikt Mitt, bakom många av ändringsförslagen:

- De syftade alla till att markera en del viktigt som vi upplevde var borttappat i rs förslag, nämligen IOGT-NTOS identitet som folkrörelse, med engagemang för nykterhet, demokrati och solidaritet.

- Förbundsstyrelsens ansats att stärka IOGT-NTO:s samlade förmåga att påverka för att uppnå de mål vi har, instämmer vi i. Det är angeläget med förnyelsearbete på många sätt.

Ulrica Ambjörn

Anders A Aronsson

Foto: Privat

Illustration: Fernando Medina

Foto: Dimo Fedortchenko

”Demokratifest trots att det var digitalt”

Kongressombudet Maja Stojanovska är nöjd efter IOGT-NTO:s första digitala kongress.

Du har gjort din första kongress som ombud. Hur har det gått?

- Det har varit jättespännande! Vi har haft mycket bra argumentationer och diskussioner, jag är imponerad av upplägget. Vi har skojar och haft roligt samtidigt som vi kunnat ha tuffa diskussioner. Presidiet och ombuds-samordnarna har gjort ett jättebra jobb, deras roll har varit superviktig.

Hur tycker du att kongressen fungerat mötestekniskt?

- Det har gått bra. Jag tror att fler än vanligt kunde delta i diskussionerna i Zoom och VoteIt. Jag hade inte förväntat mig att det skulle ta så mycket tid bara. Men det var ju en kongress där jättemånga kunde delta och alla kändes som att de var bekväma att använda plattformarna.

- Det kändes inte exkluderande, även om man saknar känslan av att vara tillsammans. I några fall tyckte jag att man kunde se att digitala möten öppnar plats för folk som inte tar plats annars,

och som tycker det är enklare i digitala sammanhang.

Hann du delta i de sociala arrangemang?

- Några deltog jag i. Jag kunde inte delta så mycket under dagarna eftersom jag jobbade, men Kongressaktuellt tyckte jag var superroligt.

Tog kongressen de beslut som du hade hoppats på?

- Några frågor blev som jag önskade mig, några blev inte det. Men jag tycker att det är det som är arenan för nyktra röster. Vi ska kunna diskutera och rösta. Sen följer vi majoritetens vilja.

Vilka digitala element vill du ta med till nästa kongress?

- Jag tycker att det digitala ger folk möjlighet att delta på ett annat sätt. Det blir mer flexibelt om man både kan jobba och delta som ombud, att man kan engagera sig utan att vara borta hemifrån. Dessutom så blir det billigare med det digitala. Att kombinera real life och det digitala kan ge möjlighet för fler att delta.

- Det har verkligen varit en demokratifest trots att det blev digitalt. Jag hoppas att vi kan kombinera det traditionella och det digitala när vi träffas om två år.

Jens Wingren

Fyra firades

Veteranmedalj Fyra förtjänta medlemmar fick under årets kongress motta IOGT-NTO:s finaste utmärkelse, veteranmedaljen, för sina insatser i IOGT-NTO: Tore Andersson, Farsta, Björn Hansson, Vännäs, Kathy Gyhlestén Hallberg, Hammarö, och Gunvor Nygren, Reftele.

Eva Ekeröth

Foto: Winnie Blom-Jensen

”Det var fantastiskt roligt och jag hoppas att det blir en tradition!”

Åsa Hagelstedt, som ledde IOGT-NTO:s egen upplaga av Let’s Dance från Kongressaktuelltts studio på Stora Essingen.

Mer om kongressen finns att läsa på accentmagasin.se/kongress2021

Drömkåken

UNF:s Jönköpingsdistrikt gav sig in i kampen för ett nedgången hus. Flera år och ännu fler miljoner kronor senare har Rosa villan nu öppnat.

TEXT Jens Wingren FOTO Sofia Beijer

Sommardagen är stekhet. På gräsmattorna och sandbankarna runt Rosa villan trängs Jönköpingsbor så mycket som covidestriktionerna tillåter.

– I måndags var det mulet och helt dött här, jag tror inte att det gick förbi mer än 25 personer på hela dagen. Idag har säkert tusen personer passerat, säger Simon Brehmer som bemannar glasskiosken och som varit projektledare för Rosa villans renovering.

Bara en smal cykelbana skiljer villans uteservering från Vätterns klarblå vatten. På andra sidan huset ligger en stor parkering och hållplatser för två av Jönköpings stambussar. Det var främst läget som Jönköpingsdistriktet av Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, betalade för när de köpte villan för 1,5 miljon kronor. Själva huset var i ett bedrövligt skick.

–**Det var en dykarklubb** som hade villan innan. Huset var helt klart murrigt på det dåliga sättet, säger Paulina Sjöberg.

Hon har varit aktiv i UNF länge och minns att de började snegla på huset för nästan tio år sedan. Men när de väl fick tillgång till fastigheten uppdagades en hel del brister bortom den murriga inredningen.

– Mycket var sämre än vad vi först trott. Det har vi fått förbättra så att huset ska hålla i minst 20 år till, säger Henrik Yxing som är distriktsordförande.

Dykarna hade haft för vana att hänga upp sina blöta dykardräkter i källaren, vilket lämnat efter sig en hel del mögel. Men det var långt ifrån det värsta. Värre ►

▲ Simon Brehmer har tagit ledigt för att bemanna glasskiosken under öppningsveckan.

◀ Rosa villan är med sin rosa fasad och sitt udda utseende ett landmärke i Jönköping.

◀ Paulina Sjöberg minns när UNF-distriktet började snegla på Rosa villan för nästan tio år sedan.

▶ Precis nedanför uteplatsen ligger Vätterns strand. I väntan på staket avskiljs serveringen med plastband.

var att elektricitet och ventilation var helt föråldrad och behövde bytas ut.

– Det hade varit billigare att riva och bygga nytt, men vi ville bevara husets unika karaktär. Dessutom så är byggnaden Q-märkt, säger Henrik Yxing.

Med hjälp av bidrag från kommunen, Boverket, och lån från den övriga nykterhetsrörelsen har huset nu rustats upp för cirka 11 miljoner kronor.

– Villan är ju ikonisk. Jag åker förbi med bussen här utanför flera dagar i veckan och ser huset, det är inte så blygsamt. Det är stort, med konstiga vinklar – och rosa. Det vill man ju inte ändra på, säger Paulina Sjöberg.

Det mesta av renoveringsarbetet har utförts av externa entreprenörer, men vissa enklare uppgifter har de kunnat göra själva. Henrik Yxing minns speciellt

”Det hade varit billigare att riva och bygga nytt, men vi ville bevara husets unika karaktär.”

Henrik Yxing

hur de släppte loss ett gäng UNF:are på att riva en bardisk.

– Det var ju ett bra sätt att involvera kids i renoveringen. Man kanske inte kan installera ett eluttag, men alla kan riva en bardisk och därmed känna ett ägandeskap för projektet, säger Paulina Sjöberg.

Utomhus dallrar luften och i den lilla glasskiosken som vetter mot vattnet sliter Simon och Paulina med att avverka kön som bildats ner mot cykelvägen. Paulina är delvis här till låns från Länsnykterhetsförbundet i Jönköping. Simon har tagit ledigt från sitt jobb för att arbeta i kiosken under premiärveckan. Resten av sommaren bemannas kiosken framförallt av feriearbetare, totalt närmare ett 70-tal.

– Men vi kommer behöva komplettera med ideellt arbete på helgerna, säger Paulina Sjöberg.

Till fiket har tre personer anställts under sommaren. Henrik Yxing tror inte att många inser att ett engagemang i UNF Jönköpings distriktsstyrelse från och med nu kommer innebära att man även är ansvarig för ett café och ett stort hus.

– Det sker inte så många stora satsningar i UNF just nu, och jag själv brinner väldigt mycket för de stora satsningarna. Det har varit otroligt roligt och samtidigt läskigt och utmanande att genomföra detta. Det är ju ingen av oss som gjort något sånt här förut, säger han.

Inne i fiket som utgör den större delen av husets nedervåning är ventilationen på full effekt, och luften är sval. De nymålade, mintgröna väggarna bidrar till det svalkande intrycket. Renoveringen har avklarats på mindre än ett år, tanken var

att huset skulle stå klart till kongressen 2021, som skulle ha hållits i Jönköping, om det inte varit för pandemin.

– Så för oss är det lite extra synd att det inte blev någon kongress, säger Paulina Sjöberg.

På övervåningen ryms soffor och en tv, samt ett personalutrymme som under vinterhalvåret kan förvandlas till konferenslokal för uthyrning. Annars är det främst under sommaren som villan kan dra in pengar till distriktet.

– Vi tänker att fiket kan ha öppet vid specifika tillfällen. Att man arrangerar söndagsbruncher till exempel, säger Simon Brehmer.

Efter en snabb uträkning säger han att de skulle behöva sälja 32 000 glasskolor under sommaren för att gå runt. Men Henrik Yxing är inte särskilt orolig. – Det krävs bra väder för att det här ska gå runt. Men vår kundbas finns redan på plats så vi behöver inte marknadsföra oss, säger han.

Generellt har trenden inom IOGT-NTO under de senaste åren varit att göra sig av med lokaler som står och kostar pengar. Att nya fastigheter köps hör inte till vanligheterna.

– UNF Jönköping har aldrig varit rädda för utmaningar, säger Paulina Sjöberg.

– Saker som är jobbiga att genomföra är också engagerande, säger Henrik Yxing. ✕

KAMPEN FÖR ROSA VILLAN

▶ **2013** Dykarklubben lämnar Rosa villan. Läget lockar många intressenter.

▶ **2017** Huset läggs ut till försäljning och budgivningen blir hård, men till slut beslutas att UNF får köpa villan. UNF:s motpart, en yogastudio, inleder en kampanj för att häva köpet och överklagar till förvaltningsrätten.

▶ **2018** Kommunen slår fast att UNF får köpa villan för 1,5 miljoner kronor. Men själva huset är nedgången och verksamheten där begränsas till att driva en glasskiosk om somrarna. En förutsättning för köpet är dock att UNF bedriver öppen verksamhet i huset.

▶ **2020** Boverket ger 4,9 miljoner kronor i bidrag till den nyktra mötesplatsen. Jönköpings kommun går in med ytterligare 2,8 miljoner och ett febrilt renoveringsarbete inleds.

▶ **2021** Den färdigrenoverade villan öppnar med fik och glasskiosk lagom till badsäsongen.

JUST NU

Pumpen 2021

Snart är det dags för IOGT-NTO-rörelsens egen frågetävling Pumpen igen. Hurra!

Pumpen är tävlingen där alla hjälpmedel är tillåtna, och alla kan bidra med något. En torsdagskväll i november samlas lag runt om i landet för att under en timmes tid knäcka ett antal kluriga frågor. Ju fler som är med desto större är såklart chansen att hitta de rätta svaren. En tidigare deltagare tipsar om att tävlingen är ett utmärkt tillfälle att bjuda in vänner och bekanta till verksamheten.

I år ser många lag fram emot att träffas fysiskt, men det går såklart utmärkt att tävla helt digitalt också i år.

Boka in torsdag 18 november, samla ihop ett lag och anmäl er på pumpen.iogt.se

”Det är fantastiskt att se hur hela rörelsen ger järnet för Världens barn!”

Maria Bergqvist, kommunikatör
IOGT-NTO-rörelsens
internationella arbete

Nystart för gårdsförsäljningskampanjen – nu gäller det!

Efter en fantastisk insats under Folknykterhetens vecka så är det nu dags att spänna musklerna och ta ett nytag och omtag i kampen om gårdsförsäljningsfrågan. Frågan är minst lika brännande het som i våras och vi har nu möjlighet att med gemensamma krafter påverka och pusha politiker att sätta folkhälsan främst.

Inför hösten har vi tagit fram en smörgåsbord av kraftfulla verktyg som du kan använda dig av, oavsett om du är föreningsaktiv eller vill engagera dig på egen hand. För nu behövs alla! Frågan om

gårdsförsäljning av alkohol är större än att handla om Sveriges i dagsläget ytterst få vingårdar - den kan handla om att värna en restriktiv alkoholpolitik och att kämpa för ett samhälle där människors liv och hälsa värderas högre än alkoholbolagens tillväxtmål.

På medlemssidorna på iogt.se hittar du allt om kampanjen, men också mycket fakta och argument. Vi är nämligen övertygade om att kunskap är nyckeln till förändring!

Välkommen att läsa mer på: iogt.se/medlemssidor

VÄRLDENS BARN BEHÖVER DIG

Varje år deltar IOGT-NTO-rörelsen i kampanjen Världens Barn, som hjälper barn världen över där fattigdomen är utbredd och risken att hamna i missbruk eller kriminalitet är stor.

Gå in på start.varldensbarn.se/hem/ och läs om hur just DU kan göra en insats!

KALENDARIUM

SEPTEMBER

24

Världens barn

Årets Världens barn-kampanj startar.

OKTOBER

1

Gårdsförsäljningskampanj

Under hösten tar vi nya tag i kampen mot gårdsförsäljningen! Läs allt om kampanjen på iogt.se/medlemssidor

NOVEMBER

18

Pumpen

Äntligen är det dags för IOGT-NTO-rörelsens årliga frågetävling. Läs mer och anmäl ditt lag på pumpen.iogt.se

När restriktionerna lättat...

Nu när många verksamheter åter är igång med efterlängtade fysiska träffar, vill vi bara skicka med en uppmaning om att fortsätta vara försiktiga, hålla avstånd, stanna hemma om du har symtom och var uppmärksam på gällande råd och restriktioner. Fortsätt ta hand om varandra!

Hela kalendariet finns på iogt.se/event

DIGITAL MEDLEMSUTBILDNING

Har du sett den digitala introduktionskursen Diggisen? Den vänder sig till nya medlemmar inom IOGT-NTO men kan också vara intressant för den som varit medlem länge. Spana in Diggisen för inspiration till ett aktivare medlemskap.

iogt.se/medlemssidor/projektbidrag

HÅLL KONTAKT

Huvudkontor

Besöksadress:
Gammelgårdsvägen 38
Stora Essingen

Postadress:
Box 12825
112 97 Stockholm

Faktureringsadress:
iogtnto@centsoft.se

Leveransadress:
Gammelgårdsvägen 42
112 64 Stockholm

Telefon: 08-672 60 00
E-post: info@iogt.se
E-post Medlemsservice:
medlemsservice@iogt.se

Har vi rätt e-post-adress till dig?

Nu kan du som har Bank ID själv logga in i vårt medlemsregister och se din medlemsperiod, dina värvningar, uppdatera dina kontaktuppgifter mm. All information finns här: iogt.se/medlemssidor/till-mina-sidor

Följ oss i sociala medier

facebook.com/iogtnto
Instagram: @iogtnto

Alkoholkulturen under nedmontering

En vardagskväll i Malmö sommaren 2021. Vänner och vännerns vänner har samlats för att grilla vid havet. Solen sjunker över Öresund när samtalet glider in på de alkoholfria hantverksdryckerna som jag haft med och bjuder på. En diskussion om alkohol och nykterhet följer. ”Jag dricker i princip inte längre”, noterar en person. ”Det känns liksom inte riktigt relevant”, säger någon annan. Tillsammans lägger vi pusselbitarna. Bilden som framträder är en alkoholkultur som håller på att nedmonteras, där alkoholens självklara roll i alla sociala sammanhang inte längre är så självklar.

Jag tror inte att det är många i sällskapet, utöver mig själv, som identifierar sig som nykterist. Ändå är det tydligt att alkoholen inte är så närvarande i våra liv. Trender och tendenser som vi kan se i statistiken – att alkoholkonsumtionen sjunker, framförallt i de yngre åldersgrupperna – tycks förkroppsligade i sällskapet.

Plötsligt avbryts vi av att en man faller i backen några meter bort. Resten av kvällen tar vi hand om mannen, som varit ute på en väldigt blöt afterwork, och ser till att han kom hem ordentligt. Det kan tyckas vara höjden av ironi att det är just på det viset som just det samtalet

avbröts och kvällen slutade. Samtidigt är det en tydlig illustration av var vi står: I samma stad, i samma generation, och på samma plats finns parallella kretsar där alkoholkulturen nedmonteras i den ena, och står stark i den andra.

Just nu pekar mycket åt rätt håll: Alkoholkonsumtionen minskar. Ungdomsfylleriet är i princip uttraderat. Alkoholnormen utmanas. Nykterhet normaliseras i allt fler kretsar.

Men utvecklingen sker stötvis. På fler håll än tidigare är det idag helt okontroversiellt att vara nykterist. På andra leder ett nyktert ställningstagande fortfarande till glåpord och exkludering. Alkoholnormen är både stark och svag. Och även om utvecklingen går åt rätt håll så är vi inte i hamn ännu. Alltför många människor begränsas fortfarande av alkoholnormen. Alltför många hindras i sina liv på grund av eget eller andras missbruk. Därför finns det behov av en nykterhetsrörelse som utmanar och ifrågasätter, hjälper och stöttar. Än finns det jobb kvar för IOGT-NTO att göra.

Lucas Nilsson

”Än finns det behov av en nykterhetsrörelse som utmanar och ifrågasätter, hjälper och stöttar.”

Lucas väljer

IOGT-NTO:s ungdomsförbund har lanserat Popbox, en box med udda hantverksläsk. En toppenpresent att ge bort vid bjudningar och annat!

Absolut vodka, som gör allt för att framställa sig som HBTQ-vänliga. Detta trots att HBTQ-personer är överrepresenterade vad gäller missbruk.

I skrivande stund är pandemin fortfarande inte över. Fortsätt hålla avstånd, och vaccinera dig för böveln om du mot förmodan inte redan gjort det.

FÖLJ LUCAS Facebook: facebook.com/iogtntoFO/

Lägerledare Pyssla
Hjälpa till Laga mat
med ekonomin Spela
Skjutsa till fotboll
utflykten Sitta med
Välfilm istyrelsen

**DET FINNS MÅNGA SÄTT
ATT GÖRA SKILLNAD**

Läs mer om hur just du kan engagera dig i Junis och bidra till att ge fler barn en trygg uppväxt och en rolig fritid.

www.junis.se/bliledare

**Följ oss på
Instagram!**

@accentmag

Pumpen

Visst vill DU vara med och tävla i årets mest nervkittlande frågetävling?

Torsdag 18 november
är det äntligen dags

Läs allt om årets tävling och
anmäl ditt lag på
pumpen.iogt.se

Posttidning B
Accent, Box 12825
112 97 Stockholm

HÄLSA, SKOLA OCH TRYGGHET FÖR VÄRLDENS ALLA BARN

**Var själv med och
gör skillnad för
världens barn.**

Alla barn har rätt till hälsa,
skola och trygghet – även under
en pandemi. Tillsammans med
tiotusentals engagerade kavlar
vi upp ärmarna för världens
barn. Vill du vara med?

Vill du ge av din tid?

Mejla engagemang@varldensbarn.se

GÅ IN PÅ

VARLDENSBARN.SE

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

RIKSINSAMLINGEN

VärldensBarn
Radiohjälpen 90 1950-6

FOTO: ERNEST RANDRIANIMALALA